

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24.—
pol leta 12.—
četrt leta 6.—
na mesec 2.—

v upravnishvu prejeman:

celo leto K 22.—
pol leta 11.—
četrt leta 5.50
na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in prazniko.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25.—
pol leta 13.—
četrt leta 6.50
na mesec 2.30

za Nemčijo:

celo leto K 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Slaba bilanca in slabi izgledi.

Dunaj, 20. nov.

Včerašnji eksposé zunanjega ministra je napravil na delegate in na javnost silno slab vtisk ter bo vzbudil tudi po inozemstvu veliko negotovost. Dunajski listi prinašajo mnenja raznih delegatov, iz katerih zveni navzlic njihove različnosti in nijansirano, kakršna pač odgovorja političnemu in strankarskemu stališču posameznika, vsem skupna nota nezadovoljstva. Pa tudi listi, ki navadno že iz principa hvalijo vse, kar poteka iz vladnega vira, so tokrat jako kritični in grof Berchtold dobiva per majora red nezadostno.

V pozitivnem in negativnem smislu je Berchtoldov eksposé nezadosten, kot bilanca naše zunanje politike in kot njen program za bodočnost nas razočara.

Kaj so delegati pričakovali in ž njimi vsa avstrijska javnost? Ne naštevamo svetovno - historičnih dogodkov polpreteklega časa, temveč pojasnila o vlogi, ki jo je pri teh dogodkih igrala politika naše monarhije, smo pričakovali, hoteli smo vedeti, kako se naj postavijo rezultati političnega razvoja na bližnjem iztoku v račune naše bodočnosti.

Eksposé grofa Berchtolda prehaja z veliko prezirljivostjo preko velikanske grmade očitanih in pritožb nad nespretnostjo in pogrešenostjo avstrijske politike na dnevni red, zamolčuje vse neuspehe, poudarjač z veliko vnmemo in samozavestjo one rezultate političnega razvoja, kateri so baje nam v prospeh.

Kritika delegacij po pač raztrgala to papirnato spravevalo, ki ga je zunanji minister sam sebi napravil ter mu napisala drugo. Že sedaj pa je treba podčrtati nekatere stvari, ki jih beremo takorekoč med vrstami eksposéja in popraviti nekatere očitne „pogreške“ Berchtoldovih izvajanj.

Zunanji minister pravi, da se od vsega početka nismo mogli na balkanskih dogodkih popolnoma desinterezirati. Naši specifični interesi so zahtevali ustanovitev samostojne Albanije in treba je bilo preprečiti, da se ob Adriji ne predručaji razmerje moči. Kako smo služili temu

principu? Mar je grof Berchtold že od vsega začetka res naznanil balkanskim zaveznicam, da ne pustimo Srbe na morje in v Albanijo? Ne. — Grof Berchtold tega ni storil, ker je bil prepričan, da bodo Turki potolkli Srbe in Bolgare. Prav jasna je ta špekulacija, le da se ni obnesla. Srbija je vzela Albanijo in prišla na morje in šele takrat se je dvignila naša diplomacija, da ji odtrga velik kos bojnega plena.

Grof Berchtold je moral radi tega na londonsko reunijo. Avstrijska armada pa je zbrala svoje sile na jugovzhodu in severu. Grof Berchtold pravi, da smo se na jugovzhodu morali pripraviti z ozirom na sovražno nasprotovanje, na katero so zadeli naši interesi v Srbiji in z ozirom na zmagovite, na boj pripravljene armade, ki so stale ob naših mejah. To je velika laž. Takrat, ko smo mi mobilizirali, ni imela Srbija na naših mejah niti enega vojaka, temveč je bila z vso svojo silo zaposeljena na makedonskih in trakijskih bojiščih in v Albaniji. Srbija ni grozila nam, kakor nam hoče grof Berchtold natveziti, temveč namen njegove politike je bil, Srbijo strahovati ter jo ovirati v njenih akcijah. Berchtold se sklicuje na to, da se je Srbija v eventualnem konfliktu nadejala pomoči od tripartente, predvsem pač od Rusije. V isti sapi pa nam zatrjuje, da naša mobilizacija na severu nikakor ni bila naperjena proti Rusiji, katera da se je proti nam vedla cel čas korektno, da, celo prijateljsko! Zakaj torej vojaška pripravljenost, čemu izvrženi milijoni? Brez ruske pomoči se spuščati z nami v konflikt, bi bilo naravnost blazno. Ako torej Srbija ni mogla računati na to pomoč, (saj se je Rusija vedla proti nam celo prijateljsko!) potem sploh ni bilo nikdar vojne nevarnosti in mobilizacija armade je bila luksuz in zločin!

Berchtold pravi, da hoče avstrijska diplomacija ustvariti s Srbijo sosedno prijateljsko razmerje. Preludij k zboljšanju avstrijsko - srbskih odnosov pa naj tvorijo menda zlobni napadi na Srbijo, katerih ta famozni eksposé kar mrgoli, ter nevoščljiva kritika buhareškega miru, o katerem pravijo srbski, grški in romunski državniki, da je Magna

Charta novega Balkana. Srbi, Grki in Romuni smatrajo ta mir kot najpravičnejšo razrešitev vprašanja balkanskega ravnotežja, grof Berchtold pa jo imenuje krivično in on, minister države, v kateri vlada nemški in madžarski element nad slovanskimi in romanskimi narodi, govori o nepopolnem narodnem osvobojenju in o podjarmljenju ter o nedopustnih asimilacijskih metodah — daje potuho bolgarskemu šovinizmu v Makedoniji, pobožno želeč konsolidacijo razmer v novih teritorijih balkanskih držav . . .

Nemalo se moramo čuditi, da smatra grof Berchtold situacijo v novi Srbiji za tako težavno, medtem ko razglaš urbi et orbi, da je Bolgarija udarec usode brez notranjega pretresa že srečno prestala. Veselost mora vzbuditi tudi beseda o ozkem prijateljstvu z Romunijo. Grof Berchtold spremlja energično kraljevinu na vseh njenih poteh z velikimi simpatijami. Ker vodijo ta pota baš v Avstriji nasprotno stran, se zdi, da je grof Berchtold vesel, da se je svoje nekdanje »balkanske predstraže« odkril . . . Njegova ljubezen se koncentrira na Turke in Arnavte, katere očesovsko blagoslovja. Z drugimi res skoraj ne bomo imeli ničesar več opraviti, kajti v trajnost avstrijsko - bolgarske entente menda niti naši diplomati ne verujejo. Zelo interesantno je dejstvo, da našteva eksposé vse mogoče evropske države — na eno pa popolnoma pozablja. Grško in njene zadeve, ki tvorijo baš sedaj najaktualnejši in vsled našega zavezništva z Italijo za nas zelo važni politični predmet, eksposé niti ne omenja. Že to je dokaz površnosti, s katero je bil sestavljen in omalovaževanja poklicanih presojevalcev zunanje politike — delegacij.

Vsebinska, napisana in nenapisana, Berchtoldovega eksposéja v nobenem oziru ne opravičuje pričakovanja, ki ga je minister na koncu svojega govora izrekel, da se nam namreč odpira nova era boljših in živahnih prijateljskih stikov z balkanskimi državami. Zamanj je, vtikati glavo v pesek — na Balkanu imamo danes več neprijateljev, kakor le kdaj in se čez noč ne bodo spreobrili. Sedaj po Berchtoldovem eksposéju še manj, kakor prej.

V soboto, dne 22. novembra
ob 8. uri zvečer

javen

Volilni shod

za deželnozborske volitve
v gostilni pri „Novem svetu“
na Marije Terezije cesti.

Volilci iz Kolizejskega okraja
vsi na shod!

Štajersko.

Imenovan je poštni ekspeditor Karel Herman v Zg. Poljskavi za poštarja.

Iz Celja. Nepopolna je zadnja številka »Straže« (od srede); ni namreč v njej nobenega napada na — dr. Kukovca.

Iz Pišec. Kaj pa dela naše bralno društvo, da nič več ne čujemo o njem? Ali bi ne bilo umestno prirediti kako predavanje, malo gledališko predstavo ali domačo veselico? Če ne prej, pa v predpustu. Ni lepo od vas. Pišecani, da tako spite in lenarite. — Rad o v e d n e ž.

Iz St. Petra pod Sv. gorami. V državnem zboru je zopet veliko govora o stavbi novih železnic. Ali bi ne kazalo sklicati skupaj zastopnike vseh občin, društev, zadrug in okrajnih zastopov Sotelske doline k mogočni manifestaciji za naše železniške želje? Vsi skupaj bi potem pristnili na državne poslance, da bi se malo bolj pobrigali za sotsko železnico ko doslej. Tak »železniški taborec« bi pa bilo dobro sklicati kmalu in sicer v St. Peter ali na Bizelsko, da bi imeli zastopniki zgornjih in spodnjih občin enako daleč. Prosimo merodajne osebe v naši in v sosednih občinah, da bi ta nasvet vpoštevale.

V Libojah pri Petrovčah je imel minulo nedeljo potovalni učitelj Goričan poučno predavanje, katerega se je udeležilo do 50 posestni-

kov in fantov. Predavatelj je zanimivo in poljubno govoril o izboljšanju posestev in o sadjarstvu. Gospod Goričan in pa domači nadučitelji g. Wudler sta tudi vsposobljala kmete, naj bi začeli znova zasajati zanemarjene in po trtni uši uničene vinograde. Ker se domače vinogradarstvo tako zanemarija, je Savinska dolina v zadnjem času skoro popolnoma navezana na uvoz vin iz drugih rkajev.

Kako podpirajo klerikalci delo slovenskih zadrug. »Straži« je začelo primanjkovati gradiva za napade na toli obsovaženega dr. Kukovca. V zadnji številki (dne 17. novembra) se je spravila nadenj zaradi — šentjurske mlekarne in piše: »Več dni v preteklem tednu smo videli stopati 3 gospode resnih obrazov v jubilejno mlekarno v St. Jurju ob J. žel., še bolj resnih obrazov pa vsak dan isto zapuščati. Iz krogov liberalcev samih smo izvedeli, da so ti revizorji izrekli ostro sodbo o delu v tej liberalni (!) mlekarni. Mlekarna ima nad 50.000 K dolga in mora plačevati liberalni zvezi v Celju 7% obresti. Soodgovoren za žalostni položaj naše liberalne mlekarne je poslanec dr. Kukovec; njegova dolžnost bi bila se zanimati za usodo zadruga . . . Stvar pa je ta-le. Šentjurska mlekarna ima zares okoli 50.000 K kredita pri celjski Zadrugi Zvezi, ker si je postavila poslopje in nakupila potrebne stroje. Vsak človek ve, da take zadruga nimajo sploščka dovolj lastnega kapitala in se morajo zadolžiti. Poklicani činitelji pri poljedelskem ministrstvu pa vedo tudi, kako koristijo mlekarne kmetom v krajih, kjer ni prilike za prodajo mleka in jih zato država rada podpira. Ne celjska Zadruga Zveza, ne mlekarne niste krivi sedanje visoke obrestne mere. Da pa mlekarne ne bo trpele škode, dobi od poljedelskega ministrstva primerno podporo. Pred podelitvijo take podpore se vsako zadrugo revdira in tudi jubilejno šentjursko mlekarno se je revidiralo. Rezultat revizije pa je čisto drugačen, kakor ga je naslikala »Straža« v ljubeznivem prizadevanju škodovati mlekarini in udariti po dr. Kukovcu: revizor, ki ga je poslala namestnija, se je o delovanju mlekarne izrazil zelo po-

LISTEK.

Cerkvene miši.

Povest iz sedanosti.

Spisal L. C.

(Dalje.)

»Veseli me gospa Novakova,« odvrnil ji je župnik, »da imate priznalne besede za one moje korake, katere sem z največjim veseljem storil v prid dobrega imena vaše hiše. To vaše priznanje mi olajšuje mojo današnjo kočljivo nalogo. Kakor dobro veste, sem odkrit prijatelj vaše hiše, katero zbog njene poštenosti tudi globoko spoštujem. Znano vam je pa nadalje tudi, da živimo danes v jako burnih in za sv. katoliško cerkev tudi zelo opasnih časih. Sv. katoliška cerkev je danes od vseh strani obdana od zagriženih sovražnikov, ki ne izbirajo orožja in sredstev, s katerimi strastno napadajo sv. katoliško cerkev in nas katoliške duhovnike, ki smo vidni nasledniki našega spasištelja in izvrševalci njegove svete volje in njegovega kraljestva na zemlji. Očitni in skriti sovražniki sv. katoliške cerkve in njene duhovščine se pa najdejo žalibog danes že povsod. V naših mestih smo žalibog prišli že tako daleč, da so naše lepe cerkve prazne, da s paganskim duhom napolnjeni

ljudje ne hodijo več tja poslušat božje besede, da zaničujejo nektrav daritev pri sv. maši in da po ulicah očitno zasmejujejo ubogo duhovščino. Nič bolje pa tudi ni na kmetih, kjer sovražniki svete vere trosijo s svojimi brezverskimi časopisi in brezverskimi knjigami že v zadnjo gorsko vasico strup brezverstva in sovraštva do svete katoliške cerkve. Seveda, da ne kažejo očitno svojega končnega smotra razrušiti sveto katoliško cerkev, temveč da ta svoj končni smoter kolikor moč prikrivajo, odevajoči se kot požrešni volkovi v ovčjo kožo. Pri tem pa seveda obračajo svoje hudobne naklepe in napade v prvi vrsti zoper katoliško duhovščino, ker dobro vedo, da je ravno katoliška duhovščina oni svetli ščit, ki s svojo srčno krvjo čuva zvesto sveto zapuščino našega spasištelja. Vsaj se je celo pri zadnjih naših občinskih volitvah, v katere se pa jaz, kakor dobro veste, nisem prav nič vtikal, ker se v posvetne zadeve sploh nič ne umešavam, pokazalo, da je tudi že naš mirni in lepi kraj okužen po brezverskih zastrupljavcih in hudobnih sovražnikih svete katoliške cerkve. Na svojo največjo žalost sem moral slišati, da so se ljudje pri teh volitvah celo tako daleč pregrešili, da so se njihove pregrešne roke dotaknile v sovražnem namenu posvečenega telesa božjega namestnika, ki je v svoji verski gorečnosti skušal poka-

zati svojim vernikom pot, po kateri imajo vneti katoličani hoditi tudi v posvetnih stvareh. Pri vsem tem volilnem boju me je najbolj užalošilo ravno to, da se je brezverstvo že tako daleč razpaslo pri nas, da mu niti posvečeno telo božjega namestnika ni več sveto. Ali nimam prav gospa?»

»Gotovo gospod župnik,« odvrnila je županova vdova, »vsaj smo se vsi zgražali in pohujševali nad brezbožnim početjem onih podivjanih mož, ki so storili neodpustljiv greh, da so dejansko napadli svetega katoliškega duhovnika, ki jim je dobro hotel. Take sramote, takega greha še niso doživeli Orehovlje in usmiljeni bog daj, da ga ne bi nikdar več.«

»Veseli me gospa,« nadaljeval je mladi župnik, »da ste z menoj kot s svojim dušnim pastirjem enih misli. Sedaj pa pridem k stvari sami. Odkriti vam hočem največjo hudobijo, katero kujejo sovražniki svete katoliške cerkve zoper onega božjega namestnika, s katerim so tako ravnali, kakor ob početku krščanstva hudobni pagani s sv. Štefanom. Ni jim dovolj, da so položili svojo roko na posvečeno telo božjega namestnika — no, oni hočejo božjega namestnika še spraviti pred posvetnega sodnika, kamor niti ne spada in mu nakopati sramotno kazen in drugo škodo. Iz zanesljivega vira sem namreč zvedel, da so nekateri

možje podšuntali vašega sina, da naj tira mojega duhovnega pomočnika gospoda Urha pred kazensko sodišče radi nekih besedi, katere je baje, poudarjam besedo baje, spregovoril na javnem shodu pred občinskimi volitvami zoper pošteno ime vašega pokojnega moža. Meni se je stvar zdela sama po sebi neverjetna in sumljiva, ker si kar nisem mogel misliti, da bi se mogel moj duhovni pomočnik gospod Urh, katerega poznam kot gorečega in vnetega duhovnika, tako daleč spozabiti. Vsled tega sem ukrenil takoj potrebne poizvedbe, ki so me tudi prepričale, da se dela mojemu duhovnemu pomočniku največja krivica. Njegovi sovražniki so namreč začeli naenkrat govoriti, da je moj duhovni pomočnik napadel na javnem shodu pošteno ime vašega pokojnega moža s tem, da je baje rekel, da je kot župan jemal in kradel denar iz občinske blagajnice. To je pa višek vse hudobije in naravnost peklenska izmišljotina. Kakor so dognale po meni ukrenjene poizvedbe, govoril je moj mladi duhovni pomočnik gospod Urh na tem javnem shodu le splošno zoper opravičljivost in obrekljivost in svaril zbrane vernike, da naj vzlic vzbujenim strastem ne delajo hudega vzbujenju bližnjemu, bodisi na njegovem blagu, bodisi na njegovem poštenem imenu. Da bi ga ljudje lažje razumeli, si je za svoja svarila vzel za vzgled največjega poštenjaka in

vzor — moža, katerega smo doslej imeli za župana v Orehovljah. Pri tem je ljudem dejal dobesedno: »Varujte se hudobnih jezikov in obrekovanja, ker bomo sicer prišli še tako daleč, da bomo pljuvali na grobove mož poštenjakov! Če se ne streznete, če se ne poboljšate, bomo doživeli na svojo največjo žalost morda še celo, da bodele dolžili pokojnega svojega župana Blaža Novaka, da je kot župan jemal in kradel denar iz občinske blagajnice.« To so bile besede, katere je spregovoril moj mladi duhovni pomočnik ljudem v svarilo na javnem shodu. Da je res gospod Urh na shodu tako govoril, je pripravljenih 20 in še več poštenih in treznih mož potrditi pod svojo prisego. Iz tega resničnega opisa, ki ste ga čuli iz ust svojega župnika, morate preluba gospa izprevideti, da sem imel prav, ko sem trdil, da so hudobni ljudje naravnost s satansko zvitostjo prevrgli popolnoma nedolžne besede mojega duhovnega pomočnika v namenu, da mu kot katoliškemu duhovniku naklonijo sramoto in škodo.«

Županova vdova je bila vsa izven sebe, ko je morala slišati strašno obtožbo svojega ljubljene župnika, s katero je odkrival hudobne naklepe zoper kaplana Urha Čuka. Niti v sanjah ni dvomila, da je župnikov opis popolnoma resničen in da je kaplan Čuk le nesrečna žrtev hudobnih ljudi, ki se pri tem poslužuje-

hvalno in zato dobi zadruga tudi dolgo zasluženost državno podporo kot vsa druga enaka podjetja. Dr. Kurovca se je torej zopet napadlo ob jako neumestnem trenutku... Duhovniške falote pri in za »Stražo« pa naj bo pošteno sram!

Poročil se je g. Ivan Mravljak, gimn. učitelj v Mariboru z gđ. Liziko Knezovo z Dunaja. Bilo srečno!

Razpisano je učiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Soboti nad Muto; prvi plačilni razred.

Društvo »Dijaški dom« v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 30. novembra ob 10. uri dopoldne v Narodnem domu. Dnevni red običajen.

Občinske volitve v Gradcu. V sredo so se vršile dopolnilne volitve za 3. razred. Izvoljenih je bilo vseh 6 socialističnih kandidatov z 2152 do 2171 glasovi. Nemški nacionalci niso letos za 3. razred niti postavili kandidatov. V graškem mestnem svetu se pripravljajo reforma občinskega volilnega reda v tem pravcu, da se ustanovi še 4. splošni volilni razred in pa določi proporc. Ko se bo o tem razpravljalo v deželni zboru, bi se morali slovenski poslanci upreti z vso silo za reformo občinskih volilnih redov v Mariboru, Celju in Ptuj. Če so bili slovenski klerikalci tako zelo radodarni napram ljubljanskim Nemcem, bi se že slobodno tudi potegnili enkrat za Slovenec v Mariboru, Celju in Ptuj, ki se nas čisto drugače tepta in spravlja ob vse pravice, ko se to godi napram Nemcem v Ljubljani.

Koroško.

Premog za revne. V prizadevanju dobaviti revnejšim slojem ceno kurivo, je storilo celovsko mestno zastopstvo korake, da more dobaviti tem slojem cen premog. Včeraj je dospel zopet en vagon premoga, ki se bo oddajal revnejšim slojem za ceno 2 K 26 v, oziroma 2 K 66 v za metrski stot.

Štrajška smrt. Na železniškem mostu čez Zilo so našli 17. t. m. ob 5. popoldne staro ženo, vsakojnjo tamonjega železniškega čuvaja, ki jo je bil osební vlak zgrabil in vrget z vso silo v železno ograjo, tako da ji je bila cela lobanja razbita. Ponesrečeno so bili opetovano opozorili na to, da je prepovedano hoditi čez ta most.

Primorsko.

Umrla je v Ajdovščini vrla rodoljubinja soproga železniškega skladiščnika, 30letna Roza Gostiša. Zapustila je soproga in dve nedorasli hčerki.

Izgnani regnicoli. Največ posla ima tržaška policija gotovo z regnicoli. Vsak dan skoro beremo v tržaških in primorskih listih celo vrsto izgnancev regnicolov, ki jih je odgnala policija v odrešeno Italijo. Ta slučaj, ki ni več slučaj, je res nekaj unikum v avstrijskih mestih. Povsod imajo sicer odgonski uradi dovolj posla. Temu se ni čuditi. Revni ljudje, posebno delavci si hočejo pomagati v tujini. Prištedilo si nekaj kron in grede iskati srečo. Ker ne dobe dela so izročeni na milost in nemilost tujcev. Toda v nobenem mestu ne

opažamo, da bi se odgnalo redno in toliko število brezposelnih in poleg tega hudodelcev v eno deželo, kar opažamo v Trstu. Tržaški regnicoli so krivi temu. Vsak kdor pride iz Italije, bodisi, da išče resno delo, bodisi, da je begun in laški hudodellec najde pri tržaških avstrijskih in neavstrijskih Lahih vsprejem. Toda večinoma prihajajo iz Italije le od tržaških Lahov že naprej naročeni regnicoli ali pa beguni. Kljub temu se ti pritepeni, dasi jim laški gospodari v Trstu, zasebni in mestni, vedno ustrezajo, ne zadovolje s službo, marveč smatrajo Trst za nekaj eldorado hudodelstev. Največ zločinov, kar jih bilježi tržaška zločinska kronika, največ tatov in goljufov, sleparjev, nasilnežev in pretepačev pride v Trst iz Italije. In to izseljevanje podpirajo Italijani sami. Nasprotno pa je Italija, posebno mesti Benetke in Milan, tudi eldorado za tržaške begune. Razložek je le ta, da Italija naših Italijanov ne preganja in jih kolikor mogoče skriva, med tem ko so avstrijske oblasti vendar le toliko dosledne, da take regnicole izganjajo. To postopanje laških kamoristov in iredentistov v Trstu in v celem Primorju, pa se bo maščevalo nad njimi samimi. Čim več takih falotov bodo privabili v Avstrijo, tem bolj bo padel moralni ugled privandrih in domačih Italijanov, bodisi med prebivalstvom, kakor tudi pri vladi. Odlični politik je rekel svoječasno: Goste spoštujemo, toda ostati morajo v vlogi gostov v naši državi in se pokoriti našim zakonom. Če tega ne store, niso več gosti, marveč izzivači. K temu dodajamo le še, da se mora meriti z istim merilom, končno tudi gostitelje, ki vabijo, ščitijo in goste take goste.

Nemške sanje — Bismarkovi pionirji v Trstu. Nemci v Trstu imajo tudi svoje politično društvo, ki je v ozkih stikih z nemškim National-Verbandom, z avstrijskimi Nemci, in v še ožjem stiku z Nemci iz Rajha, katerih je v Trstu še več kot avstrijskih Nemcev. Po večini pa ti Nemci niso stalni. Prihajajo in odhajajo, ognjišče pa jim kurijo avstrijski Nemci. Ti Nemci igrajo v Trstu čudno vlogo. Prvotno se drže načela, da je treba pred vsem pomagati Italijanom, dasi so ti dokazani po večini regnicoli, iredentisti in nemali prijatelji sosedne Italije, kar jih je že večkrat spravilo v nemale zadržke. V takih slučajih so jim priskočili Nemci, vsaj začasno, češ da je treba Italijane za enkrat rešiti. Potrebujejo jih namreč Nemci, da z njimi skupno uničijo tretjega rivala, ki je mlad, močan in ki hrani v sebi silne, vedno naraščajoče sile, namreč Slovane. Slovan je bil prvotni gospodar ob Adriji, slovenska je ta zemlja, in potomce teh prvotnih gospodarjev, ki prerajeni vstajajo, je treba pred vsemi uničiti. Zato se Nemci ne sramujejo vezati se tudi z iredentisti in podpirati magari tudi veleizdajalce če so iz njihovih krogov. To se je pokazalo že nešteto krat. Nemci imajo tak račun. Ko uničimo s pomočjo Italijanov Slovane, pademo po Italijanih in zaplapolala bo ob Jadranu Bismarkova zastava in Nemec bo gospodar od severa do juga. Smešno se zdi morda komu ta trditve, toda že pri vsi svoji smešnosti je zelo resna. Poglejmo samo kaj in kako delajo Nemci v Trstu. Na zadnjem občnem zboru nemškega političnega društva v Trstu sta bili vsprejeti sledeči resoluciji, ki jasno priča kaj

Nemci hočejo in kako vstrajno delajo na začrtani poti, katero smo zgoraj jasno označili. Rezoluciji se glasita približno sledeče: Nemško politično društvo v Trstu prosi nemški Nationalverband, da naj osnuje poseben odbor, ki bo imel nalogo študirati nemške interese na Primorju. 30.000 Nemštva je brez zastopstva v državnem zboru. Razmere na Primorskem kažejo tudi jasno kako velikega pomena je okrepitev nemštva na Primorju za celo avstrijsko monarhijo. Nemci so politično in gospodarsko ogroženi in prosijo pomoči. Nemški Nationalverband naj bi poslal v Trst in na Primorsko sploh večkrat poslance, ki naj bi se informirali o teh razmerah. Te poslance bodo primorski Nemci gostoljubno sprejeli, in jih bodo vsestransko podpirali. Še lepša pa je druga resolucija, ki slove: Nemško politično društvo je prišlo po temeljitem preudarku do prepričanja, da pomeni nadaljna oslabilitev italijanskega elementa na Primorskem v prid Slovanov veliko politično in gospodarsko škodo Nemcem in prosi nemški Nationalverband, da se drži tega načela. — Podala sta si roki dva brata, ki se med sabo sovražita in preganjata, vendar pa je njihovo sovrašтво do skupnega rivala še večje kot medsebojno, katerega sta skrila v svrhu dosege svojih namenov pod ovčjo odejo.

Ponesrečen vlom. Tržaška policija je zalotila prednočnem dva vlomilca, ki sta hotela vlomiti v trgovino Levi v Carduccijski ulici. Hotela sta se preskrbeti z obleko. Tatova sta policiji ušla. Isti dan popoldne sta poskušala vdreti tudi dva tatova v hišo R. Višnoviča v Rocolu. Tatova so pregnali domačini.

Prijeta izseljenca. V Krminu so prijeli Urbana Štrepelja iz Kranjske in Vita Jakliča iz Bosne, ki sta hotela pobegniti pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti v Ameriko. Name-njena sta bila v Bazel.

Dva zagonetna roparska uboja. Nekateri listi so poročali, da je izvršil samomor poštni uradnik iz Opatije, Josip Kresel. Sedaj pa se je dogladno, da so bila ta poročila prengajena. Njegovo truplo je našel neki kmet v opatijski okolici. Preiskava je dognala, da je bil samomor fingiran in da je bil Kresel zavratno umorjen in oropan. — Pri Matuljah je našel neki kmet v grmovju truplo neznanega moškega. Tudi v tem slučaju so mislili najprvo, da je izvršil neznanec samomor. Toda preiskava je dognala, da je bil mož umorjen in oropan. Ta mož je brzkotne posestnik Luka Blažič iz Kastve, katerega že delj časa pogrešajo. Oba zločina so izvršili brzkotne eni in isti zločinci.

Iz Poreča. V Poreč je dospel novi šef okrajnega glavarstva iz Pulja, grof H. e. s. Grof H. e. s. bil v Pulju in v okolici tudi med Hrvati jako priljubljen kot pošten in pravičen uradnik.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin naznaja, da je dosedanje načelstvo v interesu društvenega poslovanja odstopilo in se nadomestilo sledeče: Načelnik: Ivo Sancin, c. kr. potovalni učitelj za kmetijstvo v Pulju; podnačelnik: Josip Zabavnik, c. kr. vi-narski nadzornik v Trstu; poslovodja: Rado Lah, c. kr. tehnični pristav v Trstu.

36.

Kar njim se poljubi, to nam je ukaz.

Če nam je pogodu, kdaj prašajo nas?

Kdaj svojo smo voljo mi smeli imeti?

In kdaj smo svobodno mi smeli živeti?

A šker c: Mučeniki.

Proti večeru se je vrnil mladi Ivan Novak s svojo ozdravlo sestro Marjetico in njeno prijateljico Lenico iz Ljubljane domov v Orehovlje. Sprejem ozdravljene hčere od strani matere je bil pa nepričakovano hladen in nikakor ne tak, kakršnega je bilo pričakovati po tako dolgi odsotnosti hčerke. Materi se je bralo raz obraz, da jo tarejo razne skrbi in da se te skrbi silnejše od radosti, da se je hčerka vrnila okrevana pod domači krov. Njeno spremljevalko je pa odpravila mati županja naravnost na kratek način. Ko so ostali sami, je mati županja dala prinesiti večerjo, katero so vsi trije zavžili skoro molče. Ko je Marjetica videla čudno razpoloženje v svoji domači hiši, je pa po večerji z izgovorom, da je trudna in potrebna počitka, odšla v svojo sobo.

Njenemu vzgledu je pa hotel slediti tudi sin Ivan, ker je smatral nocojšni večer kot neugoden, da bi svoji materi sporočil svoje srčnorazmerje do Lenice. Sklenil je to odlo-žiti na enega prihodnjih dni, ko bode

Pomiloščen veleizdajalec. Znan Marius Sterle, tržaški laški kamoraj, ki je bil obsojen svoječasno pred dunajsko poroto zaradi veleizdaje, razžaljenja cesarja in zaradi ščuvanja k dejanjem, ki ogrožajo varnost in življenje cesarja in cesarske rodbine, na 5 let težke ječe, je, kakor poročajo iz Plzna, kjer je Sterle v zaporu, pomiloščen.

Maščevanje zapuščene ljubice. Povodom bakljade na Reki, ki se je vršila v terek, je skočila izmed občinstva neka ženska in je vrgla proti vojaškemu godcu, naredniku Josipu Kučeri steklenico phenilne kisline. Kučera je bil lahko ranjen. Napadal-ko so aretirali. Na policiji je povedala, da se piše Vincencija Iskra in da se je hotela maščevati nad ljubčkom, ki jo je sramotno zapustil.

V nedeljo, 23. novembra

ob 10. uri dopoldne

se vrši

javen

volilni shod

za deželnozbornske volitve v restavracijskih lokalih hotela Štrkelj na vogalu Kolodvorske ulice.

Šentpeterski okraj! Vsi napredni volilci na shod!

Dnevne vesti.

+ Izjava. Z današnjim dnem sem prevzel izdajateljstvo in odgovorno uredništvo »Slovenskega Naroda«, dasi slej kot prej stojim na stališču, da ni odobravati, ako državni poslanec, poslužujoč se svoje imunitete, fungira kot odgovorni urednik. Vkljub temu načelnemu svojemu stališču sem prevzel odgovorno uredništvo, uvažuje dejstvo, da je nasprotna politična stranka postavila vsa svoja politična glasila pod varstvo imunitete poslanca J. Gostinčarja, hoteč to imuniteto izrabiti vzpricho sedanje volilne borbe v svoje strankarsko politične namene, obenem pa hotela obstoječi tiskovni zakon zlorabiti v to, da bi onemogla vsako stvarno kritiko v naprednem časopisu, izjavljam pa, da sem pripravljen odgovorno uredništvo »Sl. Naroda« odložiti v tistem trenutku, ko bo orožje obeh strank zopet enako, to je takoj, čim odloži državni poslanec g. J. Gostinčar odgovorno uredništvo »Slovenca«.

V Ljubljani, 21. novembra 1913.

Dr. Vladimir Ravnihar, državni poslanec.

+ Iz klerikalnega svinjaka. Klerikalna množica, ki piše v »Slovenca«, je postala zadnji čas silno fina, kulturna in nežna. Pa le takrat, kadar gre za klerikalne osebe, takrat je ta množica tako rahločutna, da se od nje kar vse cedi. Če pa pridejo v poštev politični nasprotniki, tedaj spuščajo iz svojega svinjaka prašička Pepeta s Kudelovega, v njegovi družbi pa se vselej nahajata fini Lampe s polenom, in fini dr. Šusteršič z loparjem v roki. Polenarstvo in loparstvo v našo politično borbo je

prvi vpeljal deželni glavar dr. Šusteršič. Posnemali pa so ga politični duhovniki, ki spreminjajo cerkev v politične beznice, božjo besedo pa v ostudno preklinjanje. Tukaj nam služi v dokaz »Slovenec« z dne 18. novembra t. l., kjer čitamo:

»Zakaj hoče Trebušnik v deželni zbor?»

Zato, da bo inženirje učil mostove delati in račune pisati. Trebušnik je bil namreč prej župan breznjske občine. Kot tak je fikal in krpal most čez Savo na čudovite načine. Še bolj čudoviti so bili pa potem računi. Trebušnik je porabil za te račune višjo matematiko, ki je še inženirji ne razumeje. Zato se je pa zdel Breznčanom Trebušnikova kunšt prevelika in so mu vzeli županstvo. Zdaj pa hoče priti Trebušnik v deželni zbor, da bo te račune pojasnil in inženirje naučil, kako se mostovi delajo in računi pišejo. Zadnjič ga je obiskala ministroma hči, ki je rekla, da deželni inženirji ne znajo elektrarne delati in da mora priti Trebušnik v deželni zbor, ker le on bo to reč izpeljal. Naredil se je dopis za »Narod«, v katerem je bilo to natančno dokazano. »Piber pa Lampe sta že preč! Ta dopis ju je uničil!« se je potem slišalo. Ministroma hči je rekla, da ima Završnica premalo vode, pa Trebušnik bo že pomagal. Pri-lil bo tinte in telečje krvi, pa bo šlo! Ministroma hči ga bo že naprej spravila. Trebušnik bo še imeniten. Po zaslugah, ki si jih je pridobil za občino, je postal Trebušnik tako težak, da se je županski stolček pod njim polomil. Ker v celi občini niso mogli dobiti zanj dovolj močnega stola, je moral županstvo pustiti. Zato si je pa ogledal stole v deželnem dvorcu. Videl je, da so v deželni zbornici sdeži široki in močni iz hrastovega lesa. Tu bi že sedel, če bi se mogel le vsesti! Pa še nekaj drugega si je ogledal Trebušnik v deželnem dvorcu. Ogledal se je pri deželni banki in ta se mu je zelo dopadla. Hotel je imeti posojilo. Tu so ga pregledali in slednjič rekli: Oče Trebušnik, mi smo pripravljani, vam posoditi nekaj tisočakov, če sodnja dovolj, da se vknjižimo na vaš trehuh. Sodnja je pa odgovorila, da trehuha še ni v gruntuhi bukvah. Zdaj je pa šel Trebušnik k samemu dr. Lampetu in mu je povedal, da je on bil »klerikalec«. Liberalci ga naj le lovijo, saj je prav, če »klerikalca« enkrat tudi liberalci izvolijo. Samo denarja naj se mu posodi, to je glavna reč. Dr. Lampe pa je dejal, da ne bo nič, ker imajo gospodje pri deželni banki svoje rajtente. Sicer pa bo že ministroma hči poskrbela, da pride Trebušnik na konja. Če bo pa izvoljen, kar je gotovo, če ga volijo liberalci in »klerikalci«, pa se bo lahko kar preselil v deželno banko. Trebušnik se že zastopi na politiko. Takih mož nam je treba, pa bodo ministrske hčere presneto rade hodile okoli Kranjcev!

Čemu vse to? Trebušnik! To je vendar telesna napaka, o kateri bi pri stranki, ki šteje največje trehuhe v svojih vrstah, ne smeli pisati. Če kdo v Lampetovi nogi ne vidi za balet pripravne nožice, je takoj ogenj v strehi in mi smo največji suroveži! Tega Trebušnika pa melje sedaj »Slovenec« noč in dan, da to gotovo že preseda pijanemu Štefetu samemu. Gospod Kržišnik se proti takim falotarjam niti brani ne more, ker tiči tisti falot, ki je za vse dotične infamije odgovoren, v gorkem

jo osebe njenega zapeljanega sina Ivana.

»Ali bode kot krščanska žena in mati,« nadaljeval je župnik, »trpeli, da bode vaš zaslepljeni sin še nadalje krivično orodje v rokah zakletih sovražnikov svete katoliške cerkve in katoliške duhovščine? Ali bode kot katoliška žena mogli mirno gledati, da bode kri vaše krvi gnala sramotno katoliškega duhovnika pred posvetnega sodnika in ga skušala z obrekovanjem in krivimi prisegami spraviti v sramoto in škodo? Odgovorite mi na ta moja vprašanja odkrito kot katoličanka!«

»Ne, ne gospod župnik, tega greha ne bodem vzela na svojo dušo,« odgovorila je prepričevalno županova vdova. »Svetujte mi, ukazite mi, kaj naj storim, da preprečim strašni greh in strašno pohujšanje. Ravna la bodem po vašem nasvetu, po vašem ukazu in pri tem pozabila, da imam sina, ki hodi po krivičnih potih...«

»Hvala vam, gospa Novakova,« rekel je na to svečano mladi župnik, »da ste izrekli prave krščanske besede. Hvala pa še posebej bogu vse-mogočnemu, da vas je prav razsvetlil. Kot vaš župnik in zaeno največji prijatelj vaše hiše vam torej svetujem, da nastopite kot mati odločno pri svojem sinu z zahtevo, da ne sme storiti nobenega sodnega koraka proti gospodu Urhu Čuku. Če se bode pa upiral, mu pa pokličite v spomin četrto božjo zapoved. Če pa tudi to ne bode pomagalo, potem mu

pa povejte, da on nima pravice do kake tožbe proti kaplanu Urhu Čuku, dokler ste še vi živa. Vi ste vdova po nepozabnem Blažu Novaku in edina imate tudi pravico, čuvati nad njegovim dobrim slovesom in ne vaš sin, ki bi zadalil to pravico šele potem, ko bi vas ponesli k večnemu počitku. Če bi pa tudi to ne pomagalo, potem mi pa pridite povedati, da se bodeva posvetovala o onih korakih, katere me in tudi mora v takem slučaju storiti katoliška žena. Ali mi to obljubite?»

Županova vdova je svojemu župniku svečano vse, kar je od nje zahteval in še več obljubila. Zatrčila mu je, da bode svojega sina zavrgla, če bi je ne ubogal, kar tak sin potem ni več njen sin, ni več kri njene krvi.

Mladi župnik je končno županovo vdovo prosil, da naj o tem njunem razgovoru molči vsakomur, kar mu je županova vdova tudi drage volje obljubila in potem odšla.

Mladi župnik je bil s svojim uspehom pri županovi vdovi popolnoma zadovoljen, ker je imel zavest, da je ta kočljiva zadeva s tem urejena in za kaplana Čuka srečno spravljena s sveta. Zaeno je pa tudi sklenil, da se bode mlademu Ivanu Novaku, katerega je začel smatrati za najbolj nevarno oviro svojemu stremljenju po neomejeni oblasti v Orehovljah, za tak korak proti kaplanu Čuku v pravem času primerno odločil.

mati boljše razpoložena. Vstal je torej, da bi tudi odšel iz sobe.

Ko je županova vdova videla, da namerava sin oditi spat, mu je pa, ker je hotela še nocoj urediti zadevo radi kaplana Čuka, rekla, da naj še nekoliko ostane tukaj, ker ima z njim govoriti v neki nujni in neodložljivi zadevi.

Sin Ivan je pogledal nekako začuden svojo mater, ker si ni mogel misliti, v kaki nujni stvari hoče z njim govoriti; takoj mu je pa šinila v glavo misel, da je na katerikoli način zvedela kaj o njegovi nameri glede Lenice in je vsled tega nestrpno čakal, da prične mati govoriti.

Mati županja je nekoliko pre-mišljevala, predno je začela razpravljati o tožbi njenega sina proti kaplanu Čuku, ker je nekako instiktivno čutila, da stvar ne bode šla posebno gladko v očigled globokemu spošto-vanju in veliki ljubezni, katero je go-jil njen sin do svojega pokojnega očeta. Vsled tega je sklenila nasto-piti posebno rahlo in obzirno, ker je upala tem potom doseči zaželjeni uspeh.

»Govoriti moram s teboj Ivan,« je po daljšem molku začela, »o neki zelo neprijetni zadevi. Od zanesljive strani sem namreč izvedela, da si izročil kaplana Urha ljubljanskemu odvetniku radi besedi, katere je govoril baje na javnem shodu pred občinskimi volitvami in s katerimi se je dotaknil poštenega imena mojega pokojnega moža Blaža, tvojega očeta.

Povej mi, če je moj vir zanesljiv in če si res kaj takega storil.«

»Res, mati,« je odgovoril Ivan »storil sem to in izročil kaplana Urha ljubljanskemu odvetniku, ki ima od mene narčilo, da naj prisili kaplana Urha do svečanega preklica, ker bi v nasprotnem slučaju sledila tožba. To sem pa moral storiti, ako nisem hotel sam grešiti zoper neoma-deževani spomin svojega pokojnega in najboljšega očeta, ker je kaplan Urh na dotičnem javnem shodu na tako nesramen in na tako neodpust-ljiv način udaril po poštenem imenu mojega očeta, da tega ne morem mirno utakniti v žep. Pomislite mati, da je imel ta mlečnizobi kaplan drzno čelo, da je obdolžil mojega pokojnega očeta, ki se ni nikdar spoza-bil nad tujim imetjem, ki ni nikdar spravil v svoj žep krivičnega kraj-carja, pred nebrojno množico ljudi, da je jemal in kradel kot župan denar iz občinske blagajnice in da od tod izvira njegovo bogastvo. Kar tresem se od sramu in jeze, če pomislim, da se je s tako ostudnim obrekovanjem blatilo spomin moža, ki je storil toliko dobrega orehovelj-ski občini, ki ni nikdar prizadjal svo-jemu bližnjemu krivice, temveč jo rajši sam trpel in da je ta brezstidni napad veljal ravno mojemu očetu, katerega sem ljubil in spoštoval kot najboljšega očeta in vzor poštenja-ka, od kar se zavedam. Takega ne-sramnega, brezstidnega in krivične-ga napada na pošteno ime svojega

gnezdu poslanske imunitete. In zakaj se je vse to navalilo na pripravega moža? Zategadel, ker hoče kandidirati v deželni zbor? Moj bog, ali ni to državljanska pravica vsakega davkoplačevalca? Ali naj imajo v tem pogledu samo izpitani politični popi, ki se mimogrede tudi z ženskami pečajo, izključni privilegij do deželnozborskih kandidatur na Kranjskem? Tako daleč pa vendar še nismo padli, da bi klerikalne srove smeje na sramoto in ovrh vsakega postavljati, če kandidira proti volji »Slovenca«. Kar se pa dolgov tiče, naj se napadeni tolaži, da ima škof Bonaventura več dolga, nego ga ima cela breznjska občina, in kar se morale tiče, »Trebušnik« gotovo nikdar ni igral po taki gnojnici okrog, kakor plava »Slovenec« kandidat dr. Janez Evangelist Krek!

Velike skrbi imajo klerikalci zaradi svojega kandidata g. Kobi. Ta se je v deželnem zboru odlikoval po posebnih trdovratnosti v molčanju, sicer pa uživa tako velike simpatije pri ljudih, da ga še v Borovnici ne marajo, kjer je doma, kaj šele v Žireh. Sploh je pa čudno, da klerikalci sploh kandidirajo g. Kobi, saj ni še dolgo tega, kar so bili z njim hudo sprti. Ko so namreč klerikalci izrinili g. Kobija iz hotela »Union«, je g. Kobi prelomil svoje načelo o molčečnosti in pripovedoval je o klerikalcih take, da so v klerikalnem taboru kar trepetali. Ali ga klerikalci morda zato kandidirajo, ker se ga boje? Je že mogoče, saj se čuje, da je eden prvih mož v klerikalni stranki izrekel brunno željo: »Oh, ko bi le Kobi skozi padel!« No, če je klerikalcem toliko na tem, da g. Kobi »skozi pade«, naj ga kandidirajo v Ljubljani. Tu namreč uživa g. Kobi posebno spoštovanje, katero je zdaj še večje postalo, odkar se je dogladno, kako vesten in natančen je kot liferant lesa za mestno občino. Kakor je znano, je mestna občina ljubljanska razpisala dobavo 800 m³ drva za mestni magistrat. V razpisu je bilo rečeno, da morajo biti drva bukova, zdrava, dobre kakovosti in po 1 meter dolga. Med ponudniki je bil tudi Kobi, ki je oferiral m³ drv po 9 kron. Med ponudniki je bil največje Kobi in ker se je mislilo, da se lahko nanj v vsakem oziru zanaša, je magistratni gremij tudi njemu oddal dobavo drv pod gori navedenimi pogoji. Tako je postal g. Kobi dobavitelj drva za mestno občino ljubljansko. In kako je izvršil svojo obveznost nasproti mestni občini? Dobavil je sedaj okrog 500 m³ drv. Po pogodbi bi morala biti ta drva zdrava, bukova, dobre kakovosti in najmanj po en meter dolga. A kakšna so v resnici? Najslabše kakovosti! Bukova, gabrova, javorjeva, mešanica vse vprek, manj kakor 1 m dolga, grčava, črna, po pretežni večini preperela, na pol gnila, torej manj vredna. In takih drv najslabše kakovosti, ki niso vredne niti 6 K m³, je hotel obesiti mestni občini kar 264 m³! Je pač mislil, da se ljubljanski mestni občini lahko dobavlja tako, kakor morda deželnemu odboru. Toda delal je račun brez krčmarja, zakaj magistratni gremij je sklenil v svoji večerajšnji seji soglasno, torej tudi z glasovi klerikalcev, da se ima paziti na strogo izpolnitev dobavne pogodbe s strani g. Kobija in zahtevati od njega, da dobavlja taka drva, kakršna so fiksirana v pogodbi. Do sedaj

pokojnega roditelja nisem mogel mirno prenesti, temveč sem moral iskati za to ostudno obrekovanje zadoščenja na pristojnem mestu. Mislim in sem prepričan, da sem ravnal tudi popolnoma v vašem smislu ljuba mati, ker vem, da je tudi vam spomin na vašega pokojnega moža enako svet, kakor meni na mojega pokojnega očeta.

»Umevam tvoje čustvovanje Ivan,« povzela je na te besede mati županja, »ne odobrujem pa tvojega koraka. Pošteno ime mojega pokojnega moža in zaeno tvojega očeta je v naši občini in izven nje tako vzvišeno nad vsako obrekovanje, da nobena grda beseda ne more oblatiti njegovega častnega spomina. Če bi bilo tudi resnično na javnem shodu izrečeno ono grdo obrekovanje, je ono takoj izgrešilo svoj cilj, ker so bil vsi poslušalci takoj na jasnem, da so te obdolžitve krivične. Kot mati te vsled tega prosim, da ne drezáš dalje v to stvar in da je ne goniš naprej, temveč da se ravnajó po besedah našega križanega izveličarja, da naj odpušimo svojim sovražnikom, to zadevo pusti pri miru in to tudi sporočijo svojemu ljubljanskemu zastopniku. S tem bodeš dal najlepši vzgled krščanske spravljivosti in se pri tem točno ravnal po vzgledu svojega pokojnega očeta, ki je tudi vedno odpuščal svojim sovražnikom in ki ni nikdar tiral pred sodišče onega, ki mu je delal krivico. Obljubi mi moj sin, da bodeš storil tudi ti enako.« (Dalje prihodnjice.)

dobavljena drva, ki ne odgovarjajo pogodbi, pa je volina prevzeti in plačati samo po 8 K m³. Kakor se vidi, je g. klerikalni kandidat Kobi imel »hvalevreden« namen mestno občino ljubljansko spraviti ob lepe tisočake in ji za te tisočake obesiti najslabše blago, ki bi ga sploh drugje ne mogel spraviti v denar. Toda načrt se mu je izjalovil, ker na magistratu skrbe za to, da se dobave izvrše v redu in po pogodbi in naj je dobavitelj Peter ali Pavel ali pa tudi klerikalni kandidat Kobi! Sama na sebi je ta afera seve neznatna, značilna pa je v toliko, ker nm kaže, kako hočejo klerikalni mogotci vse in vsakogar izrabljati v svojo korist in v svoje samopašne namene! Če si je upal klerikalni kandidat Kobi nastopiti tako proti napredni mestni občini, kako šele postopa kot dobavitelj na primer nasproti deželnemu odboru, kjer se mu ne upajo kot klerikalcu črhiniti niti besedice!

Predsedstvo finančnega ravnateljstva namerava, kakor se govori, v kratkem premestiti dva Nemca, ki služujeta šele nekaj let kot davčna nadzornika na deželi, zopet nazaj v Ljubljano, med tem ko se to ne posreči Slovencem, ki služujejo že leta in leta na deželi. Kaj ne, gospod grof Barbo! pri takih razmerah, ko so Slovenci nakovalno, Nemci pa kladivo, bi nam podali prav lahko roke k složenemu in skupnemu delu. Radi verjamemo! Ko bodo enkrat volitve končane, posvetili bomo z bengalično lučjo v ta Avgijev hlev, nad katerim stoje na straži gg. ekscelesenca baron Schwarz, dvorni svetnik Kliment in pobožni consiglier Avian. Materijala je dovolj in da govorimo z dr. Šusteršičem — tudi »velikopoteznih« pikantnosti ne bo manjkalo. Molčali smo dolgo — zanaprej pa to več ne gre.

Mestna občina in Dolenjske železnice. Kakor znano, je mestna občina tožila Dolenjske železnice radi znanega roparskega sklepa na izvanrednem opornem zboru z dne 19. maja t. l. V ti zadevi je iztekla sedaj sodba prvega sodišča, to je dunajskega trgovskega sodišča. Sodba je mestni občini ugodna, ker se z njo razveljavljajo roparski sklepi z dne 19. maja 1913.

Kamila Theimer in »Gorenjec«. Porotna razprava proti gosp. Janku Floriančiču, odgovornemu uredniku »Gorenjca«, je določena na 27. t. m. Ta porotna razprava pa se bo preklicala, ker se povabilo k razpravi ni moglo pravočasno dostaviti g. Floriančiču, ki je neznano kam odpotoval. Mož mora kot grobokop in čevljar imeti prav lepe dohodke, da lahko kar za 14 dni in več odpotuje na zabavno potovanje. Najlepše pri tem je pa to, da si je mož čas za svoje potovanje izbral ravno tako srečno, da mu niso mogli vročiti povabila k razpravi. Kakor se vidi, je mož pridno hodil v šolo k »Slovenčevim« urednikom, ki gredo prav radi na daljši dopust ali na potovanje »neznano kam« baš tedaj, kadar se zanjamo zanje sodišča. Tudi to je poleg raznih čudežev neka posebnost prelepe kranjske dežele. Za g. Mihaelom Moškercem, kateremu se je pred tremi meseci skušalo vročiti povabilo, prišel je na vrsto g. Janko Floriančič, ki je prav dobro kopiral svojega ljubljanskega tovariša, kako se lahko človek pravočasno umakne sitnim sodnim povabilom.

Volitev v obrtno sodišče. Opozarjamo volilce in volilke v obrtno sodišče, da morajo voliti osebno, le v skupini podjetnikov se more za ženske - volilke voliti s pooblastilom. Volitev se vrši za uslužbence v nedeljo 23. t. m. od 8.—12. ure dopoldne in na podjetnike v torek 25. t. m. od 8.—12. ure dopoldne. Posamezna volišča so označena na volilni izkaznici. Za volitev daje potrebna pojasnila N. S. Z. v Narodnem domu. Na dan volitev v nedeljo se pa dobijo pojasnila in izpolnjene glasovnice v sledečih gostilnah: Za volilce v Mestnem domu v gostilni pri Krišču (Ferlinc) za volilce na »Ledini« gostilna Možina za volilce na Grabnu in St. Jakobski šoli gostilna pri »Vitezu« na Bregu. Somišljenike v ljubljanski okolici opozarjamo in prosimo, da sodelujejo pri volitvah in dajo volilcem potrebna pojasnila.

Volilno gibanje v novomeškem okraju. Reklamacijsko postopanje je končano. Te dni so bili oni, ki so reklamirali, uradno obveščeni o uspehih reklamacij. Reklamacijam se je večinoma ugodilo. — Oče Štembur pridno agitirajo od vasi do vasi. Duhovniki, ki radi zahajajo k Štemburju na kak litrček, nimajo zdaj drugega posla, kakor da pripovedujejo kar v cerkvi o očetu Štemburju kot možu, ki stoji na katoliški podlagi in ki bo obvaroval katoliško vero pred zmotami.

25letni jubilej praznuje poslovodja gosp. Franc Matajc kot uslužbenec tvrde F. Ks. Souvan v Ljubljani. Gospod Matajc je vrl na-

rodniak ter vzoren pospeševatelj stavnovskih naprav. K jubileju čestitamo iz vsega srca!

Lov na medveda. Piše se nam iz Velikih Lašč. V velikolaškem okraju so zaslitili, da se po ondotnih gozdih potika medved. Vse govori o tem medvedu, največ seveda lovci, ki jim kar srce utripuje pri misli na tak plen. Pa se je zgodilo, da so otroci pritekli iz gozda in preplašeni naznanili, da so v gozdu videli medveda. V trenutku so bili »jagri« na nogah in pogumno so odkorakali v gozd. Naši »jagri« so pač drugačni ptiči, kakor gornještajski, ki imajo sicer velike »gamsporte« na zelenih klobukih in krepko razvite krofe, pa niti toliko korajže, da bi bili šli nad »Bauernschrecka«. Naši lovci so torej šli v gozd in sreča jim je bila mila. V grapi so zagledali nekaj živega. Medved! Puška k licu — bum, bum, bum! S krogliami so streljali in odmevalo je tako, da bi se bili lahko še mrljici zbudili — medved pa se ni ganil. Lovci so bili pač razburjeni in niso zadeli. A to je bila prava sreča, kajti ko je streljanje prenehalo, se je medved zganil in vzdignil in tedaj so lovci na svoje začudenje videli, da imajo pred sabo — staro babo. Koli-ko je zaradi tega smeha, se ne da popisati.

Na vrtu posestnika Stevo Vrlinčiča na Bojancih pri Vinici, Bela Krajina, cveto ob tem poznem času slive. Evo se pošilja tudi dokaz.

Kinematograf »Ideal«. Danes specialni večer s krasno dramo »Strupena kača«. Razen te slike se predvajajo še: 1. Čuda mikroskopa. (Znanstveno.) 2. Vune, mojstrski boksar. (Komično.) 3. Lisica. (Iz naravoslovja.) 4. Valdemar ljubimkuje. (Komično.) 5. Pet kopij. (Veseloigra Nordiskfilm & Co.) — Jutri drama »Mrtvi govore« v 5. delih. — V torek tragedija »Kralj«, ki je ganljiva do solz.

Semeni. V sredo so prignali na semenj 225 volov, 84 krav, 27 telet, 67 konj in 1 kozla.

Izgubila se je od Glavnega trga do Narodnega doma ženska ročna torbica z denarnico. Pošten najditelj naj jo odda v mlekarini v Šelenburgovi ulici.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 3 knjigovodje, 1 korespondent, 1 potnik, 10 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 2 kontoristini, 8 prodajalk, 4 učenci in 2 učenki. — Službe išče: 4 knjigovodje, 2 korespondenta, 5 kontoristov, 4 poslovodje, 3 potniki, 8 skladiščnikov, 23 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov železninske stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 15 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 15 kontoristini, 18 blagajničark, 26 prodajalk, 6 učencev in 4 učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Preostaja mi denar, govore gospodinje, katere kupijo ostanke blaga za obleke po tako nizki ceni pri tvrdki »Hermes« brata Wokač v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5, v I. nadstropju. Prodaja se samo vsako sredo in soboto. (Glej zadaj oglaš: Proč z draginjjo!)

Narodna obramba.

Šentpetrski podružnični družbe sv. Cirila in Metoda sta priredili dne 16. t. m. v prijaznih prostorih hotela Štrukelj običajni »Martin Malenkov večer«, ki je privabil mnogo rodoljubnega občinstva. Ker je vladalo požrtvovalno razpoloženje so šentpetrške dame pridobile za C. M. družbo čistih 200 K 35 v.

Društvena naznanila.

Slovenska Sokolska Zveza. Za tekmovalni sklad nabrala in izročila nam je sestra Jeriča Dolenčeva znesek 87 K 94 v. Je pač vedno prva med prvimi. Iskrena ji hvala! Sestre Sokolice, posnemajte jo! Zadnjič izkazanih 741 K 36 v, danes 87 K 94 v, skupaj 829 K 30 v. Letošnja ekspedicija tekmovalcev v Pariz je zelo obremenila tekmovalni sklad. Podpisano predsedstvo se zategadelj priporoča bratom Sokolom, sestram Sokolicam in cenji, Sokolstvu naklonjenemu občinstvu za prispevke v prid tekmovalnemu skladu. Za ta sklad namenjene zneske je označiti s pripombo: »Za tekmovalni sklad«. Na zdar! Za predsedstvo: Dr. Jvan Oražem, starosta; L. Dermelj, blagajnik.

Prostovoljno gasilno društvo v Mostah naznanja slav. gasilnim društvom ter prijateljem gasilstva, da otvori v nedeljo, 23. t. m. ob 3. popoldne v gostilni Jak. Novaka »Pod lipo« v Mostah javno streljanje na dobitke. Nadaljno streljanje se bode

vršilo vsako soboto zvečer od 6. dalje v salonu istotam. V slučaju lepega vremena se bode tudi streljalo ob nedeljah popoldne zunaj na verandi. Zaključek streljanja bo drugo leto z veliko gas. letno veselico, ter se bodo ob isti razdelila krasna darila. Prvo darilo za najboljšega strelca je krasno darilo v vrednosti 25 K, na željo tudi v gotovini, namesto dobitka 25 kron.

Krška vas. Tukajšnja Narodna čitalnica priredi v gostilni g. J. Kodriča v Krški vasi dne 23. t. m. ob 3. popoldne veselico. Na sporedu bode: Srečolov, šaljiva pošta, godba in ples. Za mnogobrojen obisk se priporoča odbor.

Slovansko pevsko društvo na Dunaju je imelo dne 4. t. m. svoj redni občni zbor ob obilni udeležbi članov. Dosedanji dolgoletni predsednik dr. Drozda je odložil svoje mesto in bil radi svojega neumornega delovanja izvoljen častnim predsednikom. Nato so se vršile volitve novega predsednika in ostalega odbora, vse enoglasno po predlogu g. dr. Zavadila. Na predsedniško mesto je bil poklican dr. Ladislav Pražák. Dunajski Slovenci so v odboru v častnem številu zastopani i. s.: podpredsednik g. Bogumil Kosér, 2. povodja g. Karel Rožanc, 1. tajnik g. dr. Ljudevit Valjavec, odborniki gg. Anton Močilnik in Ivan Prijatelj. Prihodnji koncert bode v hotelu »Pošta« dne 3. decembra t. l. Slovenski pevci, ki so se vedno odlikovali po svoji zmožnosti in disciplini, se pozivljajo, da se redno udeležujejo pevskih vaj, ki se vršijo vsak torek in petek v društveni dvorani I. Drachengasse 3, Mezzanin od 7. do 9. zvečer.

V nedeljo, 23. novembra
ob pol 6. uri zvečer
javen

volilni shod

v gostilni pri Šarcu
(Rastoharju) na Karlovski cesti.
Volilci šentjakobskega okraja, vsi na ta shod za deželnozborske volitve.

Izpred sodišča.

Deželnoobrambno ministrstvo in certifikatisti. V sredo se je vršila pred upravnim sodiščem važna obravnava, pri kateri se je rešilo sporno vprašanje glede pravic certifikatistov. Povod obravnave je dalo poddržavljenje mestne gimnazije v Wel-su. Pri poddržavljenju se je razveljavila definitivna nastavitve bivšega šolskega sluga Rudolfa Schiegerlina in sicer zato, ker je bilo naučno ministrstvo mnenja, da se mora podeliti to mesto enemu certifikatistov, ki so se oglasili za mesto. Deželni šolski svet pa teh certifikatistov ni vpošteval, ker so imeli že vsi mesta državnih slug. V pritožbi, ki jo je vložil šolski sluga Schiegerlin se temu naziranjju odgovorno tudi poudarja, da se pravica certifikata konsumira že z prvo nastavitvijo v državno službo in nima za prestop iz ene v drugo službo nobene veljave. Temu sta se protivila deželnoobrambno in naučno ministrstvo. Poudarjala sta, da ima certifikat namen vzpodbuditi vojake k daljši službi in ohraniti armadi z obljubo poznejše državne službe zadostno število podčastnikov. Ta namen pa bi bil zgrehen, če bi certifikat izgubil že pri prvi nastavitvi svojo veljavo. Upravni dvor se je pridružil temu naziranjju in je pritožbo zavrnil.

Prodaja žganih pijač v lekarnah. V sredo se je bavilo upravno sodišče z važnim in zanimivim vprašanjem, če sme prodajati lekarnar žgane pijače samo za zdravilne namene ali če jih sme prodajati brez ozira na to v poljubni množini in kvaliteti. V predležečem slučaju je bilo dognano, da je prodajal lekarnar Giovanni de Candussio v Poreču, ki se je pritožil, opetovano v svoji lekarni rum brez recepta in da je imel v svoji lekarni zalogo raznega žganja, katerega je prodajal strankam tudi brez recepta. Lekarnar je plačal za to 8 kron davka, koncesije za prodajo žganih pijač pa ni imel. Nastalo je vprašanje ali morajo imeti lekarnarji za prodajo takih pijač koncesijo, ali je koncesija zapodadena že v lekarniški koncesiji. Finančne oblasti zahtevajo za navadno prodajo žganih pijač koncesijo. Upravno sodišče je pritožbo zavrnilo z utemeljitvijo, da gre v tem slučaju za postransko obrt.

Hoch oder Nieder — Serbien (§ 305). Deželno sodišče v Celovcu je obsodilo posestnika Filipa Kandolfa na 100 kron globe ali pa na 1 tedn zapore, zaradi pregreška proti javnemu miru in redu, katerega je zakrivil obtoženec s tem, da je javno hvalil in odobravaj nepostavna dejanja (§ 305). Kandolf je namreč dne 22. decembra, torej v kritičnem času, klical v neki gostilni Živela Srbija, doli z Avstrijo. Proti tej obsodbi se je pritožil Kandolf na kasacijsko sodišče in je poudarjal v svoji pritožbi pred vsem, da on ni klical »Hoch«, marveč »Nieder Serbien« in »Hoch Oesterreich«. Ker je bil v gostilni velik hrup so ga gosti napačno razumeli. Tudi ne smatra obtoženec teh vzklikov, tudi če bi bili izgovorjeni tako, kot trdi prvo sodišče za odobravanje nepostavnih dejanj. Kljub takratnim napetim političnim razmeram ti klici tudi niso nikogar razburjali. Kasacijski dvor je pritožbi ugodil in Kandolfa oprostil, češ, da so inkriminirani vzkliki pač zavrzljivi in nedostojni, vendar pa ne utemeljujejo dejanskega položaja odobravanja ali hvale nepostavnih dejanj.

Obsojena vohuna. Pred okrožnim sodiščem v Banjaluki se je končala obravnava proti Toderju Popoviću in Dragoljubu Kosiću, ki sta bila že nad eno leto v preiskovalnem zaporu. Obtožena sta bila vohunstva. Očitalo se jima je, da sta izvohunila za časa krize pozicije avstrijskih obmejnih utrd in tudi njih moč in število. To sta sporočila vohunskemu agentu B. Milanoviću v Sabacu. V Mitrovici so konfiscirali nekaj njenih pisem. Po dolgotrajnih preiskavah in po dolgi, mučni obravnavi sta bila oba obtoženca spoznana za krivca in sta bila obsojena, in sicer Popović na 10, Kosić pa na 9 mesecev zapore. Vstevši jima preiskovalni zapor, so jih takoj izpustili. Državni pravdnik je vložil proti sodbi ničnostno pritožbo.

Razne stvari.

Nesreča v premogokopu. Iz Birminghama v Alabami poročajo: V tukajšnjem premogokopu se je predvčerajšnjim dogodila eksplozija. 24 delavcev je bilo ubitih.

Jadranska razstava. Z Dunaja poročajo: Načrt, leta 1914. otvoriti zopet Jadransko razstavo, da bi se zmanjšal deficit 1¼ milijona kron, se je izjalovil. Zdaj nameravajo leta 1915. otvoriti v rotundi veliko obrtno razstavo.

Prva ladja, ki je preplula Panamski kanal. Iz Novega Jorka poročajo: Poročevalec »N. J. Times« poroča iz Paname, da je bil mali čoln »Loise«, v katerem je bilo več višjih uradnikov, nastavljenih pri zgradbi kanala, prva ladja, ki je preplula Panamski kanal.

Canadian Pacific družba. Z Dunaja poročajo: Pravni zastopnik Canadian Pacific družbe sporoča, da je dobil predvčerajšnjem odlok notranjega ministrstva, s katerim se dovoljuje nadaljno poslovanje družbe in s katerim se razveljavlja zaprtje filialk na Dunaju in v Trstu.

Škofovske kupčije ali simonija. Iz Olmuca poročajo: Tajnik bivšega olomuškega nadškofa dr. Kahna, pater Bolek, je izdal brošuro, v kateri dokazuje, da je moral dr. Kahn, ki živi zdaj v Ehrenhausenu, dati dr. Bauerju odškodnino v znesku 300.000 kron. Govori se, da bo dr. Bauer tožil patra Boleka.

Avtomobilska nesreča ruskega prestolonaslednika. Pri Livadiji v okolici carjeve palače je trčil avtomobil prestolonaslednika Aleksandra na nekem hudem ovinku v neki drug dvorni avtomobil. Prestolonaslednik in šofer sta padla iz voza, dobila sta prav lahke poškodbe. Nezgodu je povzročil nesrečen slučaj.

Požar na parniku. Iz Londona poročajo: Na glasgowskem parniku »Scottsdyk« je pred tremi dnevi blizu otoka Wright izbruhnil ogenj. »Scottsdyk«, ki ima 2600 ton, je bil naložen z Espardo-travo in je bil na potu domov iz Sredozemskega morja. Naddreadnought »Iron Duky« je rešil moštvo in pasažirje, skupno 26 oseb.

Prva vožnja skozi Panamski kanal. Kot prvi se je peljal skozi Panamski kanal mali parnik »Louise«. Na parniku so bili izbrani odlični gostje in višji uradniki stavbnega podjetja. Prevoz parnika so omogočili s tem, da so napravili skozi zadnje posipine pri Cucurachi 45 čevljev globok predor, ki bo v nekaj tednih toliko razširjen, da bo lahko peljal skozi cel kanal prvi večji parnik.

Dvoboj za čast bolgarskih častnikov. Kakor smo že poročali, so poslali bolgarski častniki v Pariz poročnika Torkowa, da pozove na dvoboj francoskega pisatelja Pierre Lotija, ki je razžalil v svojih spisih

bolgarske častnike. Torkow je Lottija pozval, dvoboj je sprejel za njega Juri Breitmayer. Dvoboj in sicer z meči se je vršil v okolici Montmorency. Nasprotnika sta se šestkrat spopadla. Torkow je bil premagan, dobil je dve ranj na roki in dve na desnih prsih.

* **Stanje avstrijskega orožništva** znaša glasom državnega proračuna za leto 1914. V Avstriji 14.558 mož. Mem temi je 331 častnikov, 43 računskih podčastnikov, 383 okrajnih stražmojstrov, 578 navadnih stražmojstrov, 3534 postajevodij, 9677 orožnikov in 32 slug. Posamezne dežele imajo: Nižnjevavstirska 1028, Gornjevavstirska 484, Solnograška 226, Štajerska 941, Koroška 416, Kranjska 439, Primorska 593, Tirolska 988, Češka 2901, Moravska 1338, Šlezija 538, Galicija 3326, Bukovina 594 in Dalmacija 739. Inšpekcija šteje 7 mož. Poleg tega obstaja v Galiciji vojaško policijski stražniški voj, ki šteje 20 gažistov in 1064 mož.

* **Internacionalna špijska agentura.** Iz Žemove poročajo: Tu so aretirali nekega francoskega častnika, ki je imel internacionalno špijsko agenturo, in pa nekega oficijelnega translatorja. V preiskavi so zaslišali 40 prič. Dognali so, da je tu delovalo mnogo agentov za Francijo proti Nemčiji, Avstriji, Švici in Italiji. Pri hišni preiskavi pri aretiranemu stotniku Largnierju so našli raznovrstne dokumente, ki se tičejo obrambe raznih dežel, označbe signalov, mobilizacijske načrte, tajne strelne instrukcije itd. Stotnik je bil v zvezi tudi z nekim poročnikom v Mannheimu. V stanovanju Italijana Menottija so našli mnogo dokumentov. Translator Rosset je dal stotniku razne važne dokumente, ki jih je dobil kot oficijelni translator.

* **Zagonečen umor v Parizu.** Pariška policija se bavi z zelo tajinstveno afero. Dne 27. oktobra je bila poklicana žena hišnika v hiši v Rue Michel Anggel k telefonu. Po je vzela slušali v roko, je zaslišala obupne klice žene, ki je klicala: »Pomoč, mori me, hitite, umoril me bo!« Hišnica je hitro poklicala policijo, ki je izpraševala, kdo klic, kakšno število telefona ima, toda oni glas je še naprej klical za pomoč. Nato so policisti slišali ropot in padec. Policisti so se takoj telefonično zvezali s centralo, toda telefonistka se ni več spominjala one številke. Kriminalna policija je takoj uvedla razsežno preiskavo, ki pa je bila brezuspešna. Osebe, ki so slišale to klicanje, pravijo, da pač ni bila slaba šala, ker je bilo klicanje preveč naravno.

* **Svetovna razstava v San Francisco in avstrijska industrija.** V tork je bila pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku, pri ministru za javna dela dr. Trnki in pri vodji finančnega ministrstva pl. Englu deputacija avstrijskih trgovskih zborov v zadevi glede udeležbe avstrijske industrije in obrti na svetovni razstavi v San Francisco. Deputacija je poudarjala velik pomen udeležbe v svrhu novih trgovinskih zvez s severno in južno Ameriko in z vzhodno Azijo, posebno še, ker se te razstave ne udeležita Angleška in Nemčija. Po dvehurnem posvetovanju je odgovoril ministrski predsednik, da bo vlada z vsem zanimanjem preštudirala to vprašanje. Gotovo pa je, da bo zahtevala v očigled težkim finančnim razmeram in svrhu kritja stroškov posebne naklonjenosti. Minister dr. Trnka je zagotovil deputacijo, da bi se vlada lažje privedla do tega, da bi dala podporo, če bi se industrija zavezala, da zlože vsoto 200.000 kron. Vlada bi odposlala potem na razstavo svojega komisarja in dala precejšno subvencijo.

* **Stavke.** Iz Budimpešte poročajo, da je pustilo delo v tovarni za kamenarstvo Ganz 5000 delavcev. Tovarna je odpustila pred nekaj tedni iz strugarnice 46 delavcev. Zveza kovinarjev je nato prepovedala svojim članom sprejeti delo v tovarni. Kljub prepovedi pa se je oglasilo nekaj delavcev, ki so prevzeli delo. Enega izmed teh, nekega Šaplarja je vsled tega napadel stavkar Orosky. Nastal je med obema oster prepir, med katerim je potegnil Šaplar samokres in je Oroskyja ustrelil. Policija je uvedla preiskavo, Šaplarja so izpustili na prosto. Vrnili se je zopet v tovarno, kar je povzročilo, da so pustili delavci delo. Delavci zahtevajo, da se Šaplar odstrani iz tovarne, da se izpuste trije delavci, ki so zaprti tudi zaradi afere Šaplar-Orosky in da sprejme tovarna zopet odslavljen delavce iz strugarnice. — V pristanišču Riga je izbruhnila delna stavka. Stavkarjem se je pridružil tudi več delavcev iz okolice. Približno število stavkujočih znaša 14.000. — V Petrogradu so pričeli stavkati delavci več tovarov in več manjših podjetij, da protestirajo z tem proti procesu, ki se je pričel večeraj proti nekemu delavcu iz tovarne

zaradi ustavitve dela. Število stavkujočih znaša okroglo 65.000.

V nedeljo, dne 23. t. m. ob pol 3. uri popoldne se vrši

za trnovski in krakovski okraj javen volilni shod

povodom volitve v deželni zbor. Vršiti se v gostilni pri Sokliču v Trnovem. Volilci vsi na shod!

Telefonska in brzojavna poročila.

Ekspoze grofa Berchtolda.

Dunaj, 21. novembra. Odsek za zunanje zadeve ogrske delegacije se je baval danes z ekspozejem grofa Berchtolda. Pred sejo se je odigral na ulici majhen prizor. Ko so ogrski opozicijski delegati prispeli v palačo, je parlamentski nadkomisar zavrnil delegata Štefana Rakovskega. Opozoril ga je, da je še izključen iz ogrskega državnega zbora, torej tudi iz delegacije, ki je samo odsek ogrskega državnega zbora. Rakovski se je nato odstranil.

Začetkom se je protestiral član magnatske zbornice grof Ivan Hadik proti temu, da se nahaja tu neka tuja policija, domneva, da je to straža ogrskega parlamenta. Ne čudi se, da se je to zgodilo, ker je grof Tisza na Ogrskem diktator. Izjavlja, da smatra tako postopanje kot kršenje imunitetnega prava ter vpraša predsednika, ali je on poklical to stražo v delegacijo in na podlagi katerega zakona. Predsednik je odgovoril, da se v meritorni razmotritvi ne spušta. Grof Tisza utemeljuje nato poklanjanje ogrske parlamentarne straže. Protestu člana magnatske zbornice Hadika se pridružita tudi opozicijska delegata grof Andrassy in Apponyi.

Avstrijsko - nemška gospodarska zveza.

Dunaj, 21. novembra. Nemški tajni svetnik dr. Paasche se je predvčerajšnjem udeležil razgovora glede avstrijsko-nemške gospodarske zveze. Seveda so se vsi udeleženci navduševali za njegove predloge. O podrobnostih se sedaj še ni sklepalo.

Pasivna resistenca.

Most, 21. novembra. »Brüxer Zeitung« poroča, da so pred par dnevi predstojniki organizacij poštinih uradnikov sporočili oblastim, da z ozirom na napovedano pasivno resistenco odlože svoja mesta. Sedaj so oni funkcionarji zopet preklicali svoj odstop, ker je politična oblast izjavila, da bi morala sedaj razpustiti ta društva. List pravi, da bo izbruhnila pasivna resistenca, če sploh pride do tega, med 6. in 10. decembrom. Železničarji so baje odpovedali svojo udeležbo na pasivni resistenci, carinski uradniki se še niso odločili.

Bivši moravski deželni glavar umrl.

Brno, 21. novembra. V Standingu je umrl danes v 84. letu bivši moravski deželni glavar Feliks Vetter von der Lilie.

Hrvatska.

Zagreb, 21. novembra. Predvčerajšnjem popoldne se je vršila konferenca eksekutivnega odbora hrvatsko-srbske koalicije, v kateri so poročali bivši poslanci dr. Nikolić, Medaković, dr. Bataj in dr. Mažuranić o svojih pogajanjih z ogrsko vlado. Konferenca je odobrila vse korake komisije. Splošno je mnenje, da se rešitvi krize sedaj ne bodo stavile več nobene zapreke.

Dunaj, 21. novembra. Cesar je v vprašanju razrešitve hrvatske krize že odločil. Rešiti je samo še nekaj manjših vprašanj, predno se odpravi komisarijat. Tozadevna posvetovanja se vrše v Budimpešti.

Budimpešta, 21. novembra. Baron Skerlec je izjavil z ozirom na svojo avdienco pri cesarju: Poročal kem vladarju o pogajanjih z voditelji hrvatskih strank glede službene pragmatike za železničarje, glede hrvatskih krajevnih imen in glede zagrebske gozdarske akademije. Službena pragmatika se predloži v obliki zakonskega načrta, obe drugi zadevi pa se rešita naredbenim potom. Vlada bo predložila saboru pravilno nagodbo, kakor se mora skleniti med Avstrijo in Ogrsko za deset let. Baron Skerlec je nato izrekel pričakovanje, da bomo mir na Hrvatskem trajen, ker se je vlada Hrvatov takorekoč na celi črti udala. Da se

prekliče komisarijat na podlagi tega sporazuma, je naravno.

Dunaj, 21. novembra. V političnih krogih se z vsoto gotovostjo zatrjuje, da bo izšel v nedeljo cesarjev dekret, ki imenuje kraljevskega komisarja barona Skerleca za bana.

Bosna.

Sarajevo, 21. novembra. Odvetnik dr. Dimović prireja z uspehom v celi deželi shode. Bivši podpredsednik sabora, Sola in bivši poslanec dr. Simić sta odgovorila na vprašanje lista »Istina«, da odobravata akcijo dr. Dimovića, ker koristi srbskemu narodu v Bosni.

Sarajevo, 21. novembra. Knezoškof Stadler se je vrnil včeraj zvečer iz Rima. Klerikali so mu prirejali sprejemni rumel kot »zmagovalcu«.

Posebni avstro-francoski dogovori.

Pariz, 21. novembra. »Journal« piše k potovanju nadvojvode Frana Ferdinanda v London, da je opažati že dve leti, da razmerje med Avstro-Ogrsko in Angleško ni več tako napeto. Zlasti Angleška je bila zelo popustljiva napram Berchtoldovim robatostim.

Pariz, 21. novembra. »Libre Parole« beleži vest, da bo prišel predsednik Poincaré na Dunaj, da pripravi zblizanje med Avstro-Ogrsko in Angleško. Da se to zblizanje pripravi, bo baje prišel te dni v najstrožjem inkognitu nadvojvoda Fran Ferdinand na povratku z Angleške v Pariz.

Dunaj, 21. novembra. »Wiener allg. Zeitg.« piše, da so vesti o sestanku avstrijskega prestolonaslednika s Poincaréjem in Barthonom neosnovane. List pravi nadalje: Za avstro-francoske posebne dogovore sedaj ni podlage.

Francoska.

Pariz, 21. novembra. Volilni načrt, ki ga je izdelala francoska zbornica, določa: Poslanci se volijo po listah, tako da dobe tudi manjšine svoja zastopstva. Vsak departement, izveniši Seinski in severni departement, tvorijo po eno volilno okrožje. Vsako volilno okrožje ima najmanj 3 poslance, pri čemer odpade na vsakih 22.500 vpisanih volilcev in potem na vsak odlomek, ki presega 11.250 po en mandat. Noben ne more kandidirati v več okrajih kakor v enem. Kandidatne liste morejo obsegati samo toliko imen, kolikor poslancev voli dotično okrožje. Vsaka lista dobi toliko mandator, kolikorkrat je volilni kvocijent v oddanih glasovih. Ti mandati se v listi priznajo onim kandidatom, ki so dobili največje število glasov. Preostali mandati se priznajo onim kandidatom, ki so dosegli absolutno večino, pa naj pripadajo tej ali oni listi.

Pariz, 21. novembra. Proračunski odsek je sprejel predlog, da naj se omeji posvetovanje o posojilu, ki je je sprejeti, samo na izredne izdatke in da naj se izločijo vsote, ki so potrebne za pokritje proračunskega deficita. Na ta način bi se vsota posojila znižala na okroglo 900 milijonov.

Pariz, 21. novembra. Davčni odsek zbornice je odklonil zakonski predlog o davku na dedščine in pozval vlado, da naj predloži zakonski načrt o davku na glavnice.

Pariz, 21. novembra. Pri banketu republikanskega komiteja za trgovino in industrijo je govoril ministrski predsednik Barthon ter naglašal, da je Francoska rade volje dovolila povratek k triletni vojni službi, da odgovori na oboroževanje drugih s skrbjo za svojo obrambo. Francoska ni nikdar stremila za zmedo, ločitvijo in nespornostjo med vesiilami in je to dokazala tudi med zadnjo krizo, ko se je trudila ohraniti svetu mir. Ta mir je sedaj zagotovljen kljub vsem težkočam in nevarnostim. Težkoče se lahko odstranijo, boleči vtiski se dajo oblažiti če ima vsakdo zavest, da je od tega odvisen mir cele Evrope. Treba je apelirati na vse faktorje, da store konec vsemu razdorju, ki moti in otežkoča trgovino.

Pariz, 21. novembra. Od proračunskega odseka z 18 glasovi proti 13 glasovom storjeni sklep, da naj se posojilo porabi izključno za pokritje izrednih vojaških izdatkov, smatrajo v parlamentarnih krogih kot poraz ministrstva. Več konservativnih članov proračunskega odseka je glasovalo z radikali in zedinjenimi socialisti. S tem sklepom se izvrši velika izprememba v proračunu, ker na ta način zopet odpade pokritje za 4 milijone, za katere je treba razpisati nove davke.

Pariz, 21. novembra. General Faurie je izročil včeraj vojnemu ministru formalno obtožbo proti šefu generalnega štaba, generalu Joffreju in proti poveljniku rdeče armade pri zadnjih manevrih Chomerju, ki da

je iz nasprotstva izdajal napačna poročila.

Pariz, 21. novembra. V departementu Loire je izbruhnila generalna stavka rudarjev.

Španski kralj na potovanju.

Dunaj, 21. novembra. Danes, 21. t. m. pride španska kraljevska dvojica na Dunaj. V nedeljo odpotujeta na Moravsko k lovu ter ostaneta tam do 1. decembra.

Pariz, 21. novembra. Iz okolice kraljevske dvojice poročajo, da se bo odpotovanje morda odložilo za 24 ur, ker je dobila kraljica lahko influenco.

Pariz, 21. novembra. Kralj španski potuje sam na Dunaj. Kraljica ostane v Parizu.

Kokovcev.

Petrograd, 21. novembra. Ruski ministrski predsednik Kokovcev se je vrnil zopet v Petrograd.

Nemiri na Španskem.

Barcelona, 21. novembra. Včeraj so se vršili tu zopet krvavi nemiri. Policija je gretirala veliko število dijakov. Končno je napravilo vojaštvo mir. Vrše se popravila dela na železniških progah, ki so bile deloma razdejane.

Dogodki v Mehiki.

London, 21. novembra. Glasom brzojavke iz Mehike so poslali vse tam se nahajajoče angleške ladje v Veracruz, kamor je dospela tudi neka nemška ladja. Zdi se, da so Evropejci v Mehiki prepričani, da ne bo mogoče preprečiti splošnega zasledovanja inozemcev.

Washington, 21. novembra. Predsednik Wilson je z ozirom na razmere v Mehiki izjavil sledeče: Huertova vlada je v popolni razkrojitvi. Razpad se razvija počasi, gotovo pa je, da se bo moral Huerta odpovedati predsedstvu.

Dogodki na Balkanu.

Berchtoldov ekspoze.

Belgrad, 21. novembra. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narodu«). Berchtoldov ekspoze je napravil na tukajšne politične kroge zelo slab vtisk, zlasti zaradi njegove neobjektivnosti, ker pravi, da je hotela Srbija povodom arnavtskega vpada prisvojiti si del albanskega ozemlja kakor tudi zato, ker je govoreč o odločilnih bitkah prve balkanske vojne se spominjal samo Lozengrada.

Proslava v Bitolju.

Belgrad, 21. novembra. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narodu«). Proslava v Bitolju je izpadla sijajno in veličastno. Prestolonaslednika Aleksandra so povsod z velikim navdušenjem sprejeli, istotako tudi ministrskega predsednika Pašića, vlado, župana belgradske občine in druge zastopnike. Iz okolice se je zbralo mnogo naroda.

Tudi bolgarski prestolonaslednik zbežal.

Dunaj, 21. novembra. Jutranji listi prinašajo vest, da se je odpeljal iz Sofije tudi bolgarski prestolonaslednik Boris, ki je dobival v zadnjem času prav pogosto grozljiva pisma ter je vsled tega smatral za nevarno ostati na Bolgarskem. Vest še ni oficijalno potrjena.

Že zopet nemški kapital.

Belgrad, 21. novembra. Več velikih nemških bank in finančnikov namerava po končanem moratoriju v

Srbiji v Belgradu ustanoviti nemško banko za pospešitev trgovinskih odnošajev in za industrijalna in montanistična podjetja.

Križ usmiljenosti.

Belgrad, 21. novembra. Kralj je podelil več prostovoljnim strežnicam, ki so v preteklem letu požrtovalno stregle srbskim ranjencem, križec usmiljenja. Tudi več dam diplomatskega zbora je dobilo ta križec.

Belgrad, 21. novembra. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narodu«). Danes so bili odlikovani s križcem »Milosrdja« Aleksandra Pavlova, žena ruskega poslanika Hartvika, njena hčerka Ludmila Nikolajevna, nadalje 50 gospa iz angleškega poslanstva, baronica Grisinger, žena nemškega poslanika, žene nemškega konzula in ruskega vojnega atašaja ter žene srbskih ministrov.

Avstro-Ogrska in Bolgarska.

Sofija, 21. novembra. »Agence telegraphique bulgare« pravi, da so vesti o vojaški konvenciji med Bolgarsko in Avstro-Ogrsko popolnoma izmišljene.

Srbija in Romunska.

Bukarešta, 21. novembra. Ministrski svet je izvolil člane skupne srbsko-romunske komisije, ki naj poišče najugodnejši kraj za most čez Donavo in za železniško zvezo med obema državama.

Grška demobilizacija.

Solun, 21. novembra. Vsi odpuščeni grški rezervisti letnikov 1901 do 1909 se zbero v štirih divizijah ter odidejo na Grško, kjer jih bodo razorožili.

Obešeni Turki.

Solun, 21. novembra. Bolgarske vojaške oblasti so dale obesiti v Ksantiju šest mohamedancev, kar je vzbudilo med mohamedanci veliko nevoljo.

Grška.

Atene, 21. novembra. Ministrski predsednik Venizelos je predložil zbornici londonsko, bucareško in atensko pogodbo. Na željo ministrskega predsednika se je odkazala atenska pogodba komisiji, ki se posvetuje o odgovoru na prostolni govor.

Turški državni dolg.

Frankobrod o. M., 21. novembra. Od držav, ki so se bojevale s Turčijo, je priznala Srbija prva načelo, da prevzame del turškega državnega dolga, ki odgovarja od Srbije zasedenim turškim pokrajinam. Kakor poročajo iz Carigrada, se je določil ta delež na 17 milijonov, kar odgovarja obrestnemu bremenu dveh milijonov, oziroma kapitalu 40 milijonov frankov.

Turški dijaki demonstrirajo.

Carigrad, 21. novembra. V carigradskem amfiteatru so turški dijaki več ur demonstrirali, ker filmi v kinematografu niso imeli turških napisov. Turški listi odobravajo to »patriotično početje« ter poročajo obenem, da je bilo ponoči odtrganih več tujih plakatov in napisano svarilo: Anonce in plakati se morajo tiskati v turškem jeziku.

Armenci in Turčija.

Carigrad, 21. novembra. Armenški patriarhat je zahteval od porte, da omogoči proporcionalno zastopstvo Armencev v zbornici. Naučni minister je to zahtevo kratko odklonil.

Kolera.

Carigrad, 21. novembra. Tu se je pripetilo zopet mnogo slučajev kolere.

Bridkosti potrti naznanjamo prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, ozir. tašča in stara mati, gospa

Lujiza Lassnik

trgovčeva vdova, hišna in zemljiška posostnica

včeraj ob 3/48 zvečer po dolgem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, blaženo zaspala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 23. novembra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Wolfova ulica št. 1, na pokopališče pri sv. Kristofu, kjer se zemski ostanki položijo v rodniško grobnico.

Sv. posmrtni maše se bodo služile v več cerkvah.

V Ljubljani, 21. novembra 1913.

Rodbina vlad. svetnika Proft. — Rodbina Lassnik. Rodbina notar Hans.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Dohert.

Prosveta.

Slovensko gledališče. V soboto 22. novembra se uprizori v deželnem gledališču Strinbergova žaloigra „Oče“ z gospodom ravnateljem Ig. Borštnikom v glavni vlogi. Gosp. Borštnik je igral vlogo ritmojstra v Zagrebu kakor tudi pred dvema leti v Ljubljani kot gost, z največjim uspehom. Vse kritike so bile polne hvale njegove mojstrsko dovršene kreacije. V večjih vlogah so zaposleni gg. Skrbinšek, Šest, Povh in dame Gjorgjevičeva od zagrebškega gledališča, ki v tej igri nastopi svoj angažma pri slov. gledališču, dalje Bukšekova in Juvanova, režijo vodi g. Borštnik osebno. — Začetek ob pol 8. — Konec ob ob 10. — V nedeljo popoldne se uprizori priljubljena narodna igra s petjem „Rečček Andrejček“ z g. ravnateljem Borštnikom v glavni vlogi, pri nižjih ljudskih cenah zadnjikrat v tej sezoni. Pri predstavi sodeluje ljubljanski društ. orkester“. Režijo vodi g. Povh. — Začetek ob 3. — Konec ob tri četrt na 6. — V nedeljo zvečer se igra prvič v tej sezoni izvrstna francoska burka „Sladkosti rodbinskega življenja“ v treh dejanjih. Spisal M. Henneguin eden najboljših francoskih humoristov tega žanra. Burka je polna komičnih situacij in kdor se rad smeje, ta se lahko nasmeje do solz. Omenjena burka se je igrala na novem gledališču v Berlinu nad 70krat, kakor tudi na Dunaju in v Parizu z velikanskim uspehom. — Glavno vlogo starega barona igra gosp. Skrbinšek, glavno komično pa g. Povh, glavno žensko komično pa ga. Bukšekova. gg. Grom, Šest in ga. Juvanova ter gđc. Winterova naša stara znanka, ki nastopi v tej igri svoj angažma pri slov. gledališču. Burko je na novo uprizoril in vestno naštudiral g. režiser Povh. — Začetek ob pol 8. — Konec ob tri četrt na 10. — Pripravljajo se tudi za nadalje: „Svet“ noviteta, „Brat Martin“ narodna igra s petjem, „Zemlja“, in „Ugrabljeni Sabinke“ burka.

Umetnost.

Nedeljski koncert „Gl. Matice“ bo slov. občinstvu nudil krasen in velezanimiv pogled v svet, v duše nam še neznanih velikih umetnikov tujih narodov in v svetovno nam deloma še neznan glasbo. — Prav je, da poleg vstrajne gojitve domače glasbe, pogledamo tudi od časa do časa v tuj svet, v originalno glasbo tujih narodov, da si razširimo obzorje ter se učimo spoznavati kaj je drugod in pri nas dobrega, izvrnega, svetovno vrednega in da se naslajamo enkrat tudi ob vrelcu tuje nam manj znane glasbe. — Velika umetnica pevka Svärdrömovska bo pela v 4 jezikih. V italijanskem veliko arijo Violete iz opere „Traviata“, v francoskem Delibesovo skladbo „Kadiška dekleta“ in Masenetovo Gavoto iz opere „Marron“; v švedskem in danskem jeziku pa bo pela, kar bo najzanimivejše in najoriginalnejše, nam doslej nepoznane izvrčne skandinavske pesmi skladateljev Alföna, Sjögröna, Kjerulfa, Bror-Beckmanna in Dansträma. — Nekaj posebnega je petje Svärdrömove v skandinavskih dragocenih visokopoezičnih pesmih, ki z njimi napravi najglobokejši vtisk. — V njih je izražena duša in poezija sedaj v pretresujoči žalosti, sedaj v globoki melanholiji, sedaj v jasno — vriskajočem veselju. To so posebnega občudovanja vredne stvari. Svärdrömovska je nedosežna umetnica subtilitet, simbol najplemenitejše in najpopolnejše umetnosti. Virtuoznost, globok čut, omamljiva umetnost je pri njej nekaj samo ob sebi umevnega. Kako njen glas prehaja iz vriskajočega veselja v ihtečo bolest, je že na sebi študija. Občinstvo, ki jo bo poslušalo, bo občutilo odkrito veselje na tej lepoti pevske umetnosti, ki se tako redko kaže.

Obiskovalce Matčnega koncerta opozarjamo, da so skandinavske pesmi v tiskanem besedilu, ki se dobiva po 20 h, na slovenski jezik prevedene, da bodo razumevali in bolj uživali. Istotam je natisnjena tudi vsebina R. Straussove originalne, moderne in humora polne skladbe „Till Eulenspiegel“!

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ali veliko sedite? Sedežne položke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnenje in ono nevščeno svetlikanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. (3578)

Ako vam je drago zdravje, čitajte današnji Lysoformov inserat in zahtevajte zanimivo knjigo »Kaj je higiena« gratis od kemika Hubmanna, Dunaj XX. Petraschgasse 4.

Slabo se konča lahko izprehod, če smo se na njem četudi dozdevno v začetku le malo prehladili. Najprej je le nahod, potem malo hripavosti, potem čutimo nekoliko bolenja v plečih in kdo ve, kakšen bo konec. Zato je res sreča, če imamo doma Fellerjev zeliščni esenc-fluid z znamko »Elza-fluid«, ki lušči sliz in lajša bolečine, in moremo tako zlo hitro pregnati. Fellerjev fluid naj bi pa bil tudi v vsaki hiši! Saj stane 12 steklenic le 5 ron franko pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elza trg št. 238, Hrvatsko.

Idealno zmes

predstavljajo Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje zato, ker v poglavitnem obsegajo najbolj učinkovite sestavine iz izvrstnih občinskih zdravilnih vrelcev št. 3 in 18. Vrelec št. 3 učinkuje proti obolenostim in draženju sopil, vrelec št. 18 pa izobno deluje na želodec in črevo. Iz tega izhaja, da morajo Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje učinkovati tako ugodno pri katarih itd. sopil, kakor na želodčne težave, dispepsijo, zbiranje kisline itd.; ta skupni učinek jim daje svetovni sloves. Pazite pa vedno na ime »Faye«. Skatlja stane K 1.25.

ko druge ustne vode učinkujejo samo tistih malo sekund med izplaknjenjem ust, se Odol pri tem takorekoč vsrka v zobe in ustno sluznico in dokazano deluje še več ur po izplaknjenju ust. Ta specifična lastnost Odola ovira ozir. zatira zobe razjedajoče kisanje v ustih na ure dolgo.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2		Srednji zračni tlak 736 mm			
nov.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	2. pop.	746.8	8.8	sl. vzh.	jasno
	9. zv.	746.7	2.4	sl. szah.	
21.	7. zj.	745.9	1.2	sl. jug	megla

Srednja včerašnja temperatura 4.7, norm. 26° Padavina v 24 urah mm 0.0.

Debela hrbtna

slanina

Vsak dan sveža slanina v 5 kg poštnih zavitkih samo K 6. Vsak dan svežega klanja goveje meso, zadnje stegno 5 kg K 4.50, prešičje meso K 5.— pošilja skrbno zavito franko po povzetju na vsako pošto

David Markas,
izvoz mesa, Herincse št. 10.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Proda se kompletna kopalna oprava

radi preselitve, skoro nova, popolnoma v dobrem stanju. 4090

Ogleda se lahko vsak dan pri lastniku **Anton Maver, zal. meng. piva, Metelkova ul. 13 v Ljubljani.**

Notarski kandidat

s substitucijsko pravico in večletno prakso **išče službe.**

Vstop 1. februarja 1914. Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 4139

Izjava.

Podpisani Ivan Markelj, posestnik in gostilničar v Otočah preklidem vse žaljive besede, katere sem v nedeljo dne 9. novembra 1913 v Ljubnem v Ambrožičevi gostilni nepremišljeno govoril o g. Antonu Mohoriču, čevljarskemu mojstru iz Ljubnega.

Ivan Markelj.

Mesarji in peki!

Zaradi bolezni in družinskih razmer se na Javorniku pri tovarni proti zelo nizki mesečni najemni takoj odda v najem

pekarija in mesarija

Pisma naravnost name. Treba je majhne kavcije okoli 200 K. **Lorenc Pristava, Javornik, Gorenjsko.**

Pozor trgovci! Samo nekaj časa!

Božične in noveletne

RAZGLEDNICE

kakor tudi 4102

reklamne koledarje

ceneje kot povsod drugod pri **L. Pevaleku**

v Ljubljani, Židovska ulica 4.

Boljšim tvrdkam pri odjemu najmanj 300 razglednic pošiljam tudi na izbiro.

TA IN SERAT

ima interes za vsakega izobraženega človeka! Vedeti morate, ako polagate važnost na higieno svojega telesa, da je v Vaši hiši zanesljivo razkužilo neuprljivo. Bolezni kakor kolera, tifus, ošpice, škrlatinka, koze, ranitve, opečenine nastopijo večkrat: za desinficiranje ob bolniški postelji, za anti-septične obveze ran in oteklin, za irigacijo telesa in za branitev nalezljive pri vsaki vrsti desinfekcije in odpravljenju duha je najboljši **znanstveno** mnogo preizkušeni in po vsem svetu za najboljšo desinfekcijo sedanosti znan

LYSOFORM

Ker učinkuje hitro in zanesljivo, ga brez nevarnosti vsakdo lahko rabi, prijetno aromatično diši, kože ne draži in je napolnjen prav ceno, ga skoro vsi zdravniki priporočajo in v vsaki hiši radi rabijo. V originalnih steklenicah (zeleno steklo) z navodilom vred se dobiva steklenica za 80 vinarjev s 100 grami po vseh lekarnah in drogerijah, trgovinah z milom in

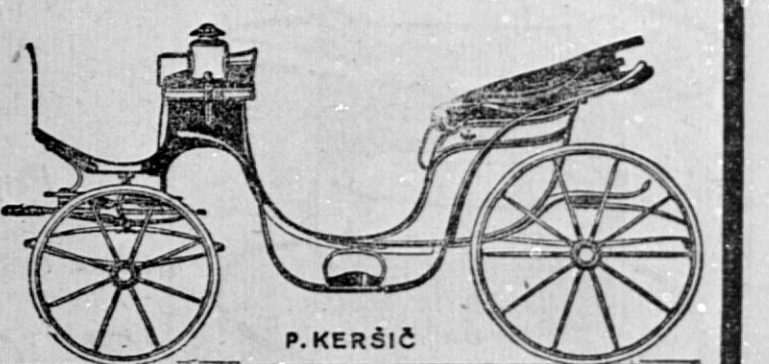
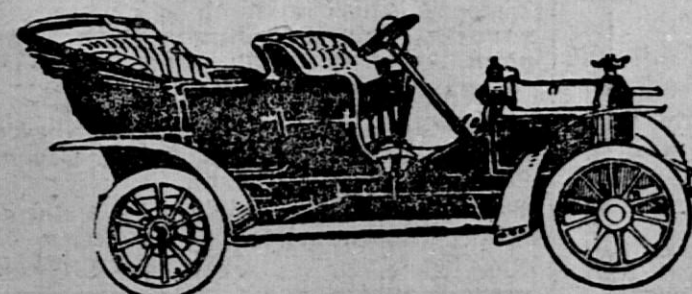
Pomnite, da Lysoform slab duh in pot hitro in zanesljivo odstrani. Poučno brošuro, ki jo je spisal odličen zdravnik »Kaj je higiena?« Vam pošlje gratis kemik C. A. HUBMANN, referent Lysoformwerke, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič,

nasl. brata Oroszy

== v Spodnji Siški pri Ljubljani ==

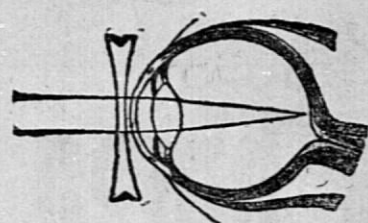
prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-vprežne vozove pod ceno.

Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter pošlje cenike brezplačno.

Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni izvršujejo. 2611

Tovarna izdeluje tudi avtomobilske karoserije za vse vrste avtomobilov.

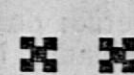
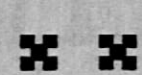
Optik in specialist.

LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navadno steklo
za očala. 2688

K. JURMAN

Optični zavod z električnim obratom.

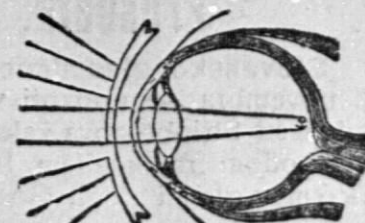

Optik in specialist.

Selenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Pravilna lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin
balzam Rila Vaših kurjih oces, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh
brez bolečin. Cena lončka z ga-
rancijskim pismom 1 K. Kemény,
Kaschau (Kassa) I, Posti. 12/64 Ogrsko.

:: Uradnikom ::

aktivnim vseh kategorij 2264

profesorjem in učiteljem

katerih neobremenjena služnina znaša naj-
manjše K 2300— na leto, dalje

penzionistom

ki imajo vsa jK 1400— pokojnine, dovoljuje

posojila

na podlagi življenjskega zavarovanja, proti
zaznambi na služnino, oziroma pokojnino
na prvem mestu in proti primernemu po-
roštvu pod najugodnejšimi pogoji na 5—30-
letno amortizacijsko dobo

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Po-
drobna pojasnila daje brezplačno „Generalni
izstop banke „Slavija“ v Ljubljani“

Najsolidnejši vir

40 m dobrih ostankov za obleke K 18—
40 m izvrstnih ostankov zim. blaga „ 20—
30 m ostankov mod. blaga za obleke „ 18—
6 parov velikih rjuh „ 10—
100 kom. prima žepnih robcev „ 13—
tucat dobrih brisač „ 2-90
tucat prav težkih brisač „ 4-80
10 toplih zimskih rut „ 5—

Adolf Zucker, Plzeň št. 504 (Česko).

Razpošiljam samo po povzetju. Neuga-
jajoče vzamem vsak čas nazaj. Vzorci
se ne razpošiljajo. Najboljši dobavitelj
za trgovce, krošnjarije in sejmarje.

OXO

kocke za govejo juho

družbe Liebig so vsled svoje velike vsebine najboljšega mesnega
izvlečka pripravne ne samo za takojšnje napravljene fine goveje juhe,
nego tudi za izboljšanje in okrepitev juh in omak, sočivja itd.

ANGLO
zaloga čevljev

Anton Novak

Ljubljana,
Selenburgova ulica 7

zraven modne trgovine Magdič.

Za jesensko

sezono. :: ::

16⁵⁰12⁵⁰

Prilpeča novo došlo moderno obutev, katera je kljub nizkim cenam po
priležnosti in kvaliteti prve vrste in nadkriljuje vsako konkurenčno blago.

Kanarčki

pristni harcarji (Edel-
roller), domače reje, izvrstni
pevci se priporočajo po nizkih
cenah, 8, 10, 12, in 20 K. Sa-
mice po 2 kroni.

Franc Omahna, Ljubljana, Mestni trg 10.

Pojasnilo!

Pomembni profesorji in zdrav-
niki priporočajo in rabijo tudi zase
našo patentirano higienično iznajdbo.
Zakonski dobe natančno brošuro 20.
Verlag für hygienische Lite-
ratur Dunaj I., Wollzeile 12. Kot
tiskovina zastoj. Kot zaprto pi-
sma proti 20 vin. v znamkah.

!! Umetniške razglednice !!

Priznana vedno novosti.

:: Pisemski papir ::

v največji izbiri priporočam

Marija Tičar, trgovina papirja itd.

Ljubljana, sv. Petra cesta 26.

Na deželo se pošilja na izbiro. 4063

Vizitnice v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Našim stalnim in en-gros odjemalcem oddajamo

nepremočljive pelerine

najboljše kakovosti pod lastno ceno samo do novega leta.

Dežne plašče v vseh barvah in velikostih

po najnižjih cenah priporoča

Angleško skladišče oblek

4098

O. Bernatović, Mestni trg 5—6.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Nič ne pomaga!

Vse vpitje je glas vpijočega v puščavi. Ker
prave angleškegramofone in originalne
gramofonske plošče

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.

Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi

svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Sodna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Poslušanje popolnoma brezplačno.

A. Rasberger, Ljubljana.

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limitd.

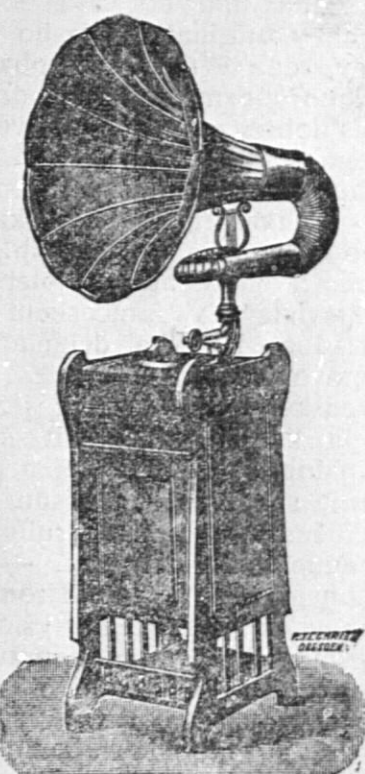
London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homo-
phon Compny Berlin.

Velike godbene automate vedno v zalogi.

NOVOST! Samograjajoči klavir z navijanjem na pero. NOVOST!

3513 Od dobrega najboljši!

Lastna delavnica za popravila. Ceniki franco!

Tvorniška zaloga avtomatov
gramofonov in plošč

Plošče od K 1-30 naprej.

Gramofoni od K 20 naprej.

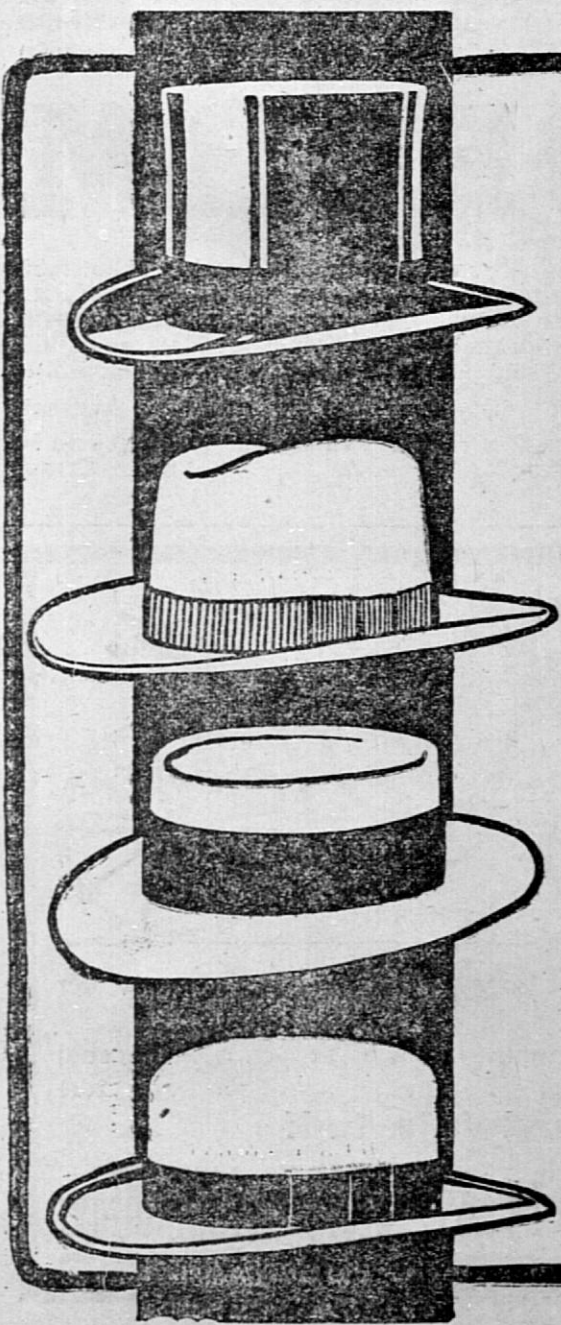
Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva
Favorite, Columbia, Jumbo, Eden, Zono-
phon, Avstr. gram. dr. „Angelj“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev
in pevki: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth,
Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd.
Vsa popravila izvršujem v svoji lastni de-
lavnici točno in solidno. — Pri večjem od-
jemu popust. Ceniki brezplačno.

Avstr. amerikan.
:: zaloga čevljev ::
Prešernova ul. 52.12⁵⁰16⁵⁰

Naši čevlji po kakovosti,
:: priležnosti in eleganci ::
prekose vsako konkurenco.

Klobuki Srajce
Čilindri Nogavice
Čepice Žepni robci
Kravate Naramnice
Rokavice Dežniki

Prof. Jegrovo trikot perilo

Za lovce:

Pleteni telovniki
Dežni plašči itd.

Priporoča se

modna in športna trgovina

P. Magdič

Ljubljana

:: nasproti glavne pošte. ::